

Maaret

6

JUUNI 1937.

35
SENTI

Naiste ja kodude kuukiri

Ilusad suveilmad

on loodud puhkuseks ja kosumiseks. Loodus kutsub inimest enda rüppe vabanema talvisest roidumusest ja nautima looduse ilu.

Rohkem kui ühelgi teisel aastaajal peame just suvel hoolitsema enda eest, kui tahame, et suvi oleks täielikuks kosumiseks.

Vabanedes peakattest peame suurt tähelepanu pöörama korralikule soengule ja ilusatele juustele. Mererannas ja suvituskohas on ilusate juuste saavutamiseks vajalik kaks korda nädalas pead pesta Veronika „Blondol shampoo'ga“, et säilitada meeldivaid, loomulikke lokke ja ilusaid, läikivaid juukseid.

Päikesevanne võttes on hädavajalik naha võidmine „Veronika kreemiga“, milline soodustab pruunistumist, kuid kaitseb ihu liigse päikese põletuse eest. „Veronika kreem“ sisaldab aineid, millised kaitsevad nahka ilmastiku mõjude eest. Tema heast mõjust ja meeldivast lõhnast on kõik vaimustatud.

Värskendavalt ja karastavalt mõjuvad Veronika lõhnaõlid ja kölniveed, millised laskime müügile uudiskaubana kõigis moodsamais prantsuse lõhnatüüpides.

Veronika lillilõhnalised kölniveed ja lõhnaõlid on loomulikud ja mõnede õite lõhnad on meeldivamad ja peenemad kui looduses. Lõhnaõlide ja kölnivete pudelid ning paken-

did on moodsaimad ja väga maitsekad. Järjest suurenev nõudmine on parim tõendus selle kauba suurimast headusest.

Hea seep pakub pesemisel naudingut. Veronika „Palmõli seep“ on tunnustatuim ja parim tualettseep. Kes aga midagi eriti moodsat eelistab, sellele soovitame Veronika tualettseepi „Valge liilia“.

Puhkusele minnes varustage end:

Veronika Blondol shampoo'ga

Veronika kreemiga

Veronika kölnivee ja lõhnaõliga

Veronika Palmõli seebiga

ja Teie naudite täielikult suvitasmõnusi!

Valmistaja:

Laboratoorium [VERONIKA —] Tartu.

Ilus juuks

ON NAISE UHKUS!

TARVITAGE „VERONIKA“

„BLONDOL SHAMPOO“

Rõõmuks igale suvitajale
ilmus suure sündmuse
numbrina müügile

«Vallatu
Magasin»
nr. 3

Maret

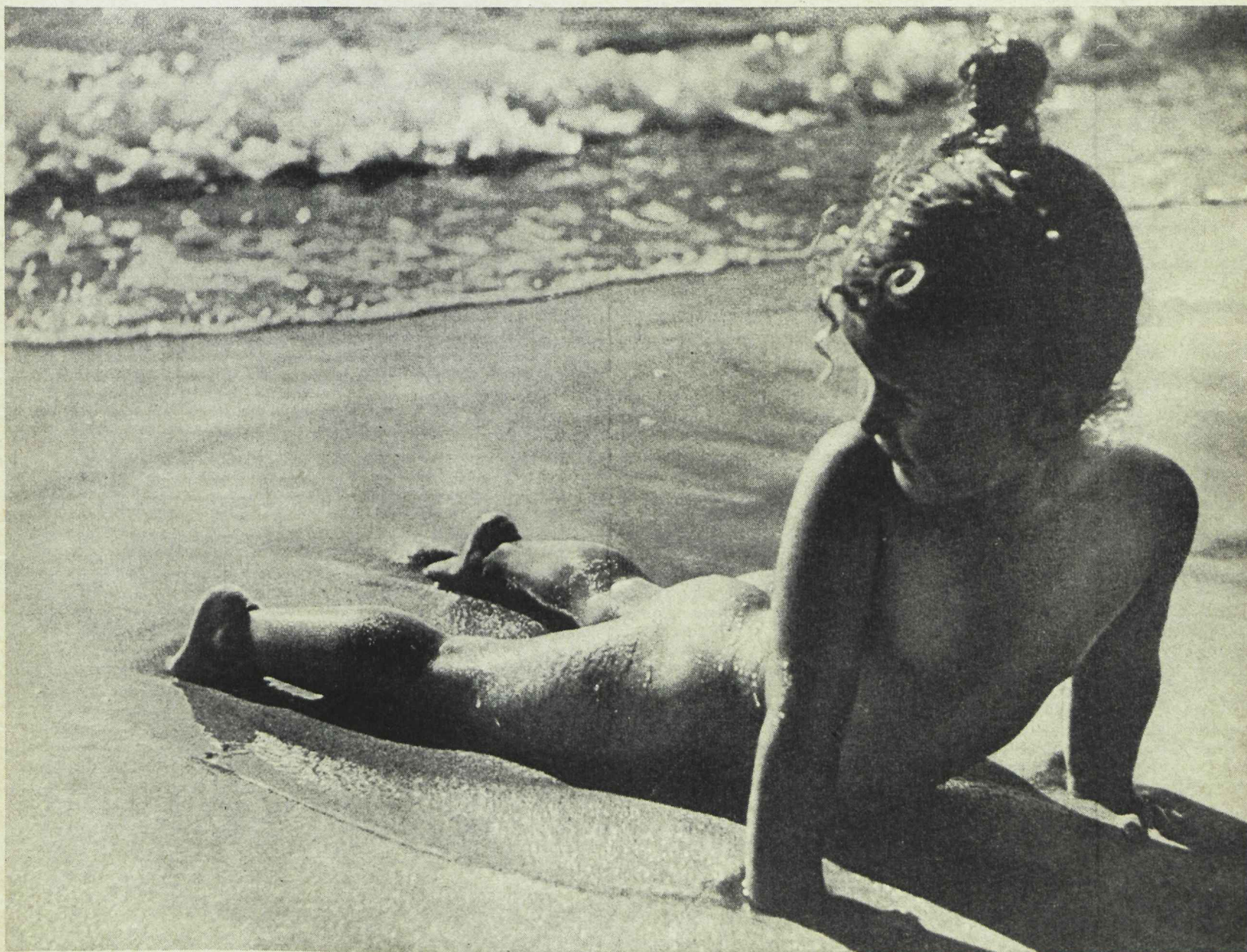
NAISTE JA KODUDE KUUKIRI

NR. 6 (30)

3. AASTAKÄIK

JUUNI 1937

Trükitud 26.500 eksemplari

NÄKINEIU

Saarepiiga

Teda hüüti Nooreks, sest ta oli kolmest vennast kõige noorem. Ta ise aga tundis seda solvamisenä, sest ta oli kõige tugevam. Oli nõnda tugev, et sellest kõneldi üle maa. Ning oli meelitajaid, kes kiitsid näkku, et tema ongi see õige Kalevi poeg ja et temast saab kuningas.

Kuningatest oli ta kuulnud ja need elutsesid mere taga teistel maadel, kuhu ta veel polnud saanud. Neil olevat suur võim ja palju rikkust. Ning Noor tundis end vaesena nende kõrval, kuigi kogu rahvas kõneles suurest varandusest, mis ta vendadega pärinud.

Aga ta mõistis juba, et inimesed liialdavad ja luuletavad. Nii nagu nad jutustasid lugusidki temast enesest, mis ei olnud mitte nii olnud, nagu kandlemehed laulsid, kes tulid kotta ja said süüa ja juua ning mõne kingi kaasa minekul.

Ka see, mida nad laulsid ema kadumisest, ei võinud olla nõnda, ei tarvitsenud olla niiviisi. Ta ise oli vendadega näinud vene jälgi rannaliivas, oli näinud varitsemispaika ning pidi olnud olema ikkagi mitu meest, kes röövisid ema. Imelik aga oli, et ei olnud mitte midagi muud riisutud, ei kedagi tapetud. Orjad olid näinud ema kõndimas merepoolsele karjamaale. Aga ta ei tulnud enam tagasi.

Targad oletasid ühte ja teist, et on suur sorts tulnud Soomest salaja. Ka unenaine oli näidanud, kuidas vägev nõid kahmas ema kaissu ja kandis mustas tuulekeerutises üle lainete põhja poole. Aga kord näitas unenaine seda niiviisi ja teinekord teisiti. Sortsil oli kord teine nägu ja kuju ning mõnikord oli ta ennenähtamatu loom. Aga ta võis ju moonuda, nagu moonuvad kõik teisedki olevused, inimesed huntideks ja kivid vaimudeks. Ning oli ju ka mitmeid unenaisi, kelledest nägi üks ühte, teine teist ja siis näitas. Ja võttis nagu kättpidi ning talutas ühte teise ellu, mis mõnikord oli kaunis ja see ja teinekord ängistav ja kurb.

Nüüd oli jälle unenaine tulnud ja viinud tema kaugele kodunt Soome. Näidanud seal suurt sünget talu, nagu oleks ema seal vangis. Ta oli kuulnud kaebehäält, nagu nutaks keegi. Aga ta ei pääsenud ligi ja süda oli lõhkunud, et vaja on tuua kodunt lunaraha. Kuid siis oli väike hall mehikene tulnud põõsast ja käskinud minna Soome sepa juurde mõõka ostma.

Sellest oli Noor kõnelnud vendadele. Need aga ütelnud, et ta ei peaks üksi minema.

Ei olnud aga unenaine näidanud, et veel keegi oleks kaasan olnud.

Ning vennad olid teinud, nagu oleks minekul mingi oht või ähvardus. Ja Noore süda hakkas taguma vihast ja häbist, nagu kardaks ta midagi. Ja ei ole ta kunagi midagi kartnud.

Õösel vedas ta salaja sõudepaadi merre ning hakkas minema põhja poole.

Siis aga hakkas vastu asuma suur võim. Põhjust tuli tuul ja puhus ikka kõvemini ja nüüd ta teadis, et unenaisel on õigus ja kõva vägi on vastas ning ei taha tema tulekut. Lainend lõhkusid ta lootsiku karide vastu, aga ta teadis nüüd, maa olevat lähedal ja ujus edasi, kuni jõudis kuhugi kuivale kivide vahele.

Ja siis vaikis ka tuul.

Noor heitis puhkama ja ärkas, kui oli alles ikka veel pime. Ta kuulis merekaldal eemal laulu ja nägi tulekuma. Oli naise hää ja Noor tõusis ning läks vaatama. Nägi neidu, kes mõistis laulusõnu ja viisi ja kes oli maha teinud tule, mis läikis kaugele merele.

Noor nägi kadakapuhmaid kaljude ja raudkivide vahel, kaugeimal metsa. Arvas eemal raiesmikul nägevat katuse harja.

Piiga laul oli kurb ja Noor tundis sellest laskuvat raskust rinnale. Ta laulis vastu, vabastades end koormast rõõmsa ja trotsiva häälega. Ja nägi, kuidas piiga toetas mõlemad käed maha ja vaatas tema suunas ootavate ja hirmunud silmadega.

Siis lähenes Noor tulevalgusele, mille paistel piiga nägi väga tugevat poissi naerva näoga. Tema rõivad olid märjad, seda nägi piiga, kortsunud ja et nad aurasisid poisi kehasoojusest. Piiga nägi tema mõõgast vööl, et ta oli suurt sugu. Nägi ka, et ta oli väga noor veel, kuigi pikem ja laiem täismestest. Aga see noormees naeratas poolhäbelikult, kuid siiski oli silmades mingit üleannetust ja esile kippuda tahtvat julgust. Nii seisis ta harkjal ja vaatas temale üha silmasse.

Neiu oli habras ja vaikse näoga ning Noor arvas endamisi, et nõnda vagune on kuupaiste.

„Kas sa oled kuu tütar, et istud siin südaöösel ja laulad?“ küsis Noor.

Kui neiu kuulis teda kõnelevat, kadus viimane hirmuvari ta näost ja ta ütles:

„Astu aga tule lähedale, võõras, sul ju rõivad alles märjad, kuivata.“

Ise tõusis ja tahtis minema hakata. „Mul juba aeg minna ka,“ ütles ta.

„Ära mine, kuutütar,“ ütles Noor, „vaata pilved kaovad ja kuu ise tuleb välja.“

Ja piiga ei läinud, vaatles usaldades noort hiidu, kes istus tule lähedale ja hakkas seletama, kuidas maru purustas lootsiku.

„Ega sa pole riisuja merelt,“ sõandas neiu siis ütelda, „sul nägu teine ja oled alles noor.“

Noor ei kuulnud heameelega, et teda nimetati nooreks. Et siis olgu vanemate meeste keskel. See piiga oli temast vist natuke vanem ja Noor tõmbas oma tihedad kulmud ühte joonde kokku.

„Mul vanadust jätkub endale ja ka teistele,“ ütles ta riiakalt.

„Ma ju ainult niisama,“ lepitas teda piiga. „Siia tuli kord mehi mitme venega, olid kõrbenud ja karvased ja neil oli kaasas vange. Sina pole niisugune.“

Noor ajas enda järsku püsti ja küsis, kas oli ka naisvange ja kuhu poole vened sõitsid.

Seda piiga ei teadnud. Olevat kartnud ja end peitnud, kui mehed hakanud ära sõitma.

Noor kaebas, et ka tema ema on ära viidud ja tahab teda otsida. „Aga kes oled sina?“ küsis ta.

Piiga vastas: „Leitud laps. Susi on mind imetanud, ütleb kasuisa, kes mu leidis.“

„Sul aga pole susi silmad,“ vastas Noor, „sul silmad on pehmed ja arad.“

„Ma pole arg. Ega ma muidu poleks tulnud öösel siia kalju otsa.“

Noor vaatas servalt alla, kus meri oli veel rahutu endisest rajast, aga kuu läikis voogudel ja helgid kiikusid.

„Miks tulid sa siia öösel?“

„Ei saanud olla asemel, ei saanud olla. Tuli tume vägi ja tõukas ja ajas, rinna mattis kinni. Hirm oli jääda ja hirm oli tulla.“

„Miks hirm? Nüüd olen ju mina siin.“

Piiga vaikis ja vaatas tulle. Tõmbas õlad kokku nagu oleks tal külm.

„Kui ma sündisin, panid nad mu puhma alla. Ei taheta tütarlast. Kui mul on vanemaid, siis on nad kaugel, kui mul on vendasid, siis nad ei tea seda.“ Siis aga tõstis ta oma silmad, vaatas tõsiselt Noorele näkku: „Kasuisa ütleb, et mul olnud vägev isa. Suurest soost olen ma. Isal olnud hobuseid ja karja loendamatult. Meil siin üksainumas lehm.“

„Kui tulen Soomest, siis võtan su kaasa, mul kodus palju lehmi.“

„Ma ei tule.“

„Tuled.“

Noore nägu läks kiusakaks ja tema lõug ajas enda ette. Piigast käis üle värin, kuigi ta oli tule lähedal.

„Kas oled sina see, kes on saadetud?“ küsis ta ja tema hää oli vaikne ja kartlik.

„Mind pole saatnud keegi, aga ma viin su kaasa.“

„Ei ma lähe.“ Päriskõne ütles ta seda, aga kindlalt.

Noorele tungis veri pähe. Ta oli seni murdnud iga vastu-seisu. Kui oli mõni kivi olnud liiga raske, mõni puu liiga tugev, mõni hobune liiga tõrges, siis oli ta läinud uimaseks vihast ja ikkagi jagu saanud. Ei olnud temal olnud isa, kes teda oleks sundinud loobuma oma tahtmistest. Ta oli sündinud peale vana Kalevi surma. Ning nüüd hakkasid tema sõõrmed laienema kuumast hingamisest.

Ja ta vaatas piigat vihase pilguga.

Neiu pani käed silmade ette ja sosistas: „See oli, mis mind vedas asemelt, see oligi, mis mu kiskus välja õhe.“ Ta tõusis aralt, keeras näo sinnapoole, kus Noor oli näinud üht katust. Püüdis astuda paar sammu, nagu oleksid jalad kammitsas.

PÖLLUL

Ühe sammuga oli Noor tema juures ja kiskus ta niisuguse jõuga tagasi, et neiu langes pehmelt ja loiult nagu riidehilp tema vastu.

Noor hingas raskelt. Kojumineku katses tundis ta ähvardust, abiotsimist, kodukondsete meeste toetuse otsimist. Aga piiga alistuv lõtvus ei teinud ta meelt pehmemaks, vaid temale enesele mõistmata segasemaks.

„Ei sa lähe kuhugi, kisenda appi, kisenda, ma ei karda kedagi, ei karda su mehi, ei karda su saare sortse ja nad peavad nägema, et ma ei karda, sa pead tunda saama, et ma ei karda...“

Ta oli vägivaldne ja toores oma esimeses mehetundes, ta tahtis nagu hävitada ja pureda ja piiga karjumine ajas ta marru.

Kui kuuldi koera haukumist ja hüüdu eemalt, siis kohendas Noor jälle tuld, kuna neiu nuuksus kaljuserval.

„Nüüd sa ikka tuled kaasa,“ ütles Noor häbelikult.

Piiga ei vastanud.

Siis kuuldi jooksvaid samme, üks mees tuli hüüatades ja jäi tule kumas seisma. Tal oli oda peos.

Noor pöördus tema poole, ei pannudki kätt mõõga külge.

„Ma viin su tütre kaasa, kui tulen tagasi Soomest,“ ütles ta abitudult.

„Kes sa oled?“ küsis vanamees.

„Olen teiselt poolt merd, Kalevi kõige noorem poeg.“

Vanamees jäi sinna samasse seisma ja ähkis vaid ning vaatas piigale. See oli pöördunud Noore poole ja vaatas teda oma nutetud silmadega pöörasel hirmul. Siis tõmbus ta nagu valuliseks, ta suu jäi lahti, silmad jäid pärani, nagu näeks ta midagi nii koledat, et ei saa muud, kui tõsta käsi haraliste sõrmedega. Taganes, taganes, ja oli järsku kadunud.

Noor oli pöördunud ringi, juhitud vanamehe pilgust. Nii nägi ta veel piiga ilmet, seda nägu, mis vajus järsku kaljuservalt alla, Noore meelet oli, nagu oleks kaljuserv tõstetud järsku kõrgele piiga ette.

Siis pahvatas all meri.

Noor hüppas järele ja naeris: ei sedaviisi piiga ta käest ka ei pääse. Mängigu peitemängu kaljude taga või vee all.

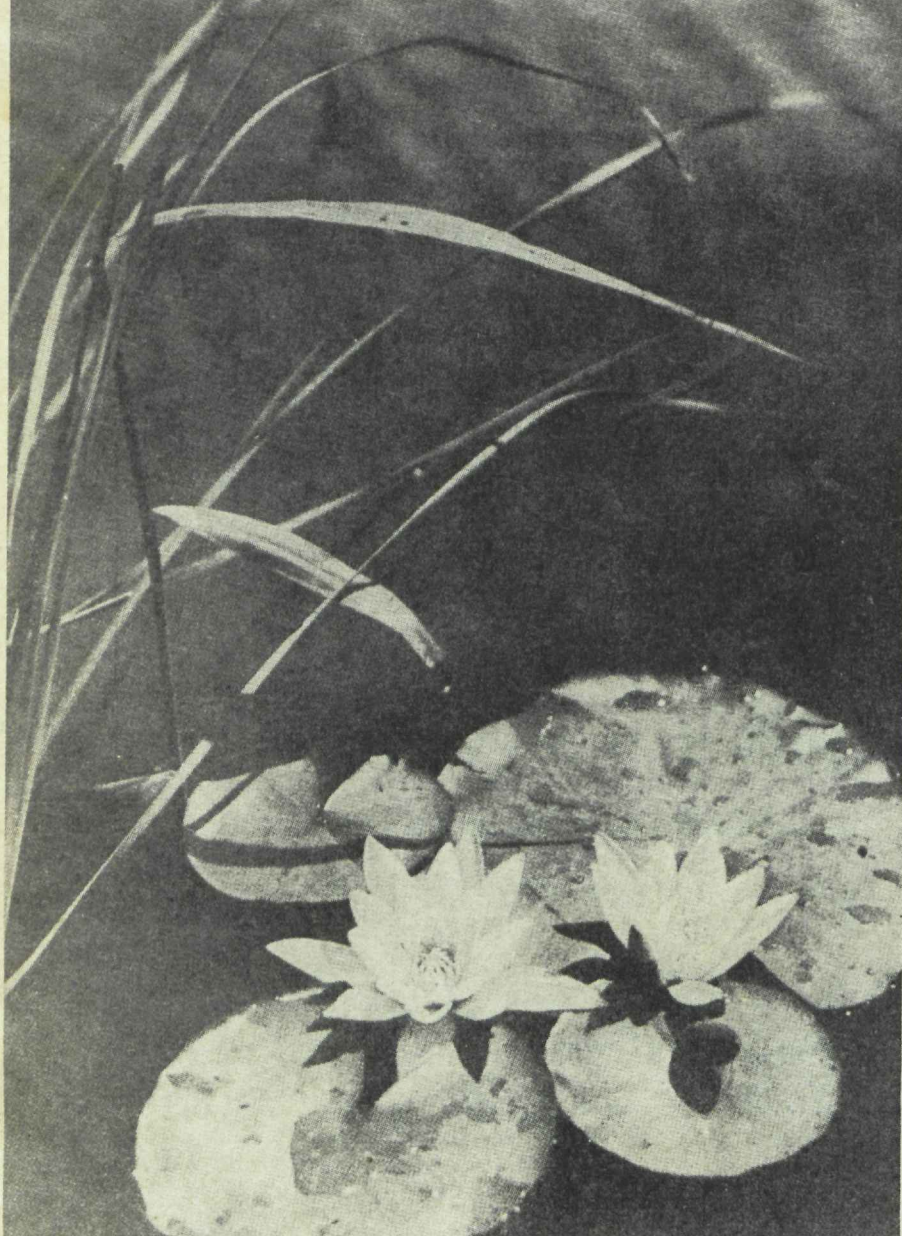
Ta nägi küll vanamehe pead kalju serval üleval, aga ei kuulnud, mida see lausus: Too tagasi oma õde, jumalad aidaku sind! Ta ujus ja naeris, naeratas, kuni ka naeratus tardus kangeks ja kurjaks. Ta käis vee all ümber kaljude, kuu tegi merepõhja valgeks, kuid karide taga seisis must pimedus ja kõvad voolud keerlesid nagu raske tõmbetuul rahnude ümber. Ta arvas hõljuvat vees varjude taga helendavat kuju ning ujus ruttu sinna, aga siis nagu paistis kuupiiga vaikne nägu ülevalt veepinnalt ja jälle tõusis Noor kiirete löökidega üles nagu nool, et hinge tõmmata.

Ta ujus ja nuttis lõpuks kõva häälega ning pidas seda mõirgamist vihaks, sest ta ei teadnud, mis on hirm. Siis arvas ta, et see kõik on olnud nõidus ja lummutus, unenaise näidatud nägemused teisest elust, ja tahtis ärgata pärisellu. Aga nägi jälle vanameest, kes oli alla roninud ja ridvaga otsis rahnude vahel. Ja nägi aohämaruses kuud kahvatamas ühe kaugema salme taga. Ning ujus sinna, ära kõige eest, selja taha jättes kõik, aga kandes õlgadel nagu tohutut ja vägisi alla suruda tahtvat koormat.

Ta vedas enda liivale ja uinus. Aga päike oli alles madalal, kui ta jälle virgus, vabisedes külmast.

Ja nüüd seletas ta silm saari ja salmesid ning ei teadnud, millelt ta siia oli ununud. Nad oli kõik kurvad ja külmad. Aga kui talle meenus kõik õine, siis jooksid kuumusejoad üle ta ihu ja ta läks vette, ujus põhja poole järgmise salmeni ning nägi siis pikka viiru, mis udutses põhjas. Ujus sinna ja jäi kaljude ja kadakate vahel magama.

Ning siis hakkas uitama mööda maad. Raskelt ja hingeldades ja ikka oli koorem rinnal ja turjal, segased nägemused silmade ees. Kord paistis kaugelt kodutalu, lehmad sõid karjamaal, tulid lähedale ja neil olid suured pead ja suured silmad, mis ühtesoodu paisusid ja vaatasid küsides ning ette heites temale otsa, kahanesis järsku väikeseks, sest ema tuli ja ajas nad ära. Noor hakkas rõõmu tundma, otse nagu oleks temale keegi ulatanud külma vett suure janu ajal, aga siis taandus ema kuhugi kuupaistesesse kaugesse tühjusesse, kust vaatas saarepiiga paluvate silmadega kahvatu nägu ja kadus niisama. Tühik moonduks kohe laiaks mereks, kust tuli laevu triibuliste purjedega, vööridel ümmarguste kilpide read ja keskel piiki-

VALGE IME

dega mehed. Need tõstsid pead üle pardaääre, vaatasid teda tõsiselt ja vaikides ja sõudsid mööda. Olid kõik omad mehed, vana Tõidos juhtis ning tüüriaeru hoidis Kuulevane, aga nad vahtisid teda ja ei tundnud teda. Olid tulnud sõidult kurelaste maalt ja vene põhjas oli neil vara, mis oli salajane ja nad ei näidanud seda kellelegi. Eemal kaugel oli veel venesid, need aga läksid laiali igauks ise kaares ning Noor teadis, et seal sõidavad tema vennad kaugetele maadele, Rootsini ning Turjamaale, Ojamaale või Sädemetesaarele. Aga tema jäi ükski, keegi ei tahtnud temast teada.

Jälle tõusis kangekaelne viha ja ta keeraski kõigele selja, sammus, ruttas ja lõpuks tormas komistades üle kaljude mäkke ja nägi seal talu, mis meenutas kodu. Laialt ja tugevalt seisis palkhooned keskpäevases kuumuses ning seinad värisid leitsaku käes. Kuid ei olnud kuulda ei kukelaulu ega koerte haukumist, isegi tanuma ees seisvate leppade lehed ei sahisenu. Oli nõnda vaikne, et Noor kuulis oma südant raiuvat raskete, tompavate löökidega. Aegajalt aga nagu tuli tuulehooge, mis puhusid temale näkku, kuid ka need polnud jahutavad, vaid tulikuuma. Ja siis nägi ta aia taga magavat Tuuletarka, kes hingas need tuulepuhangud temale vastu.

See ju oligi ema rööviija, Tuuslar, keda ta oli otsima tulnud Soome. Ning Noor tundis eneses ilmatut rammu, kiskus ühe kuuse maa seest, rookis ta ühe ropsuga oksadest paljaks ja lõi sellega magajat. See kargas püsti, kasvas tohtu suureks ja hakkas vastu. Kuid ka Noor tundis end kasvavat ja tagus üha südame taktis ning mürtsudes langesid hoobid. Nad langesid aga nagu läbi vee, tõusid mullid ja vahutasid löökide vahel, nõnda et hoopidel polnud küllalt mõju. Ja Tuuslar ütles, need olevat tuulemullid ning naeris. Aga suuremaks ta siiski enam ei jõudnud kasvada. Kui katsus, ikka tagus teda hoop jälle endisele suurusele tagasi.

Seejuures aga moondus Tuuslar üha ja keerles mõnikord nagu koonal, teinekord aga ajas enda laiali nagu pilvenarts, kuni Noor hakkas taguma teda pähe, et ta vajuks väiksemaks ja et teda siis haarata kätega. Kuid siis kahmas Tuuslar

põue ja puistas sealt peotäie sulgi. Kahmas teise käega ja jälle lendas õhku sulgi. Need moondusid tõusvaiks veemullideks, mis kogu õhu täitsid nagu ülespoole minevad vihmahelmed. Ning nende vahelt paistis jälle nagu kuu ja vaatas vaikselt ja hämaralt kuutütre, saarepiiga nagu. Ja kadus. Ning siis hakkasid vajuma mullid alla, moondusid meesteks, väikesteks nagu parmud, kes aga maa peale jõudes hakkasid kasvama suurteks, ratsameesteks, jalameesteks, odadega, kilpidega ja vibudega. Oli parvi rōngassärkides mehi, niisuguseid, nagu neid mõnikord tuli Rootsist ja Ojamaalt, raudhamedes ratsanikke, kiivrid peas.

Noor tundis oma südant tõusmas kaelani raevust ning hakkas tapma. Ta pühkis oma kuusega, niitis neid loogudena maha, astus kehade virnadele, mis soojalt lirtsusid jalgade all, sumas põlvedeni verest auravas sodis ning õhus vihisesid löögid ja käsivarred, pead, pooled kehad ja reied. Kuni kadusid ülejäänud, vaikides karjudes, ammuli lahti suud, milledest ei tulnud ühtki häält. Ja kogu see vaikus kohises tasa.

Nägi siis Tuuslari seisvat surnute virnade taga, abitult rippuvate kätega. Ka tema tegi suu lahti ja tahtis kõnelda. Liigutas suud, sõnagi ei tulnud välja. Kuid siiski mõistis Noor teda, kui ta kõneles nii sõnadeta. Mõistis, et seletab, kuidas ta röövis ema, kuidas ta luuras, varitses õiget aega ja siis vedas Irumäe poolt mere poole. Aga kou tuli vahele. Noor oli viha täis, mis üha veel tõusis kuumemalt, nõnda et kohin kõrvus hakkas vuhisemagi ja ta lõi Tuuslari ühe hoobiga surnuks.

Ning pakitseva südamega tormas Noor nüüd tallu, hingeldades otsis ta, hõikas, kuid ei kuulnud oma häält ning avastas, et ta ema teda ei või kuulda. Otsis läbi aidad ja lakad, nägi siin pimedas nurgas mõnda kogu, kuid kui katsus, siis katsus tühjusesse, haaras heinte sisse ja põhuhunnikutesse, pildus kõik laiali, purustas lõpuks kõik kuurid, siis kandis hooned laiali ja seisis lõpuks rusude otsas, ükski, väsinuna ja rinnal ikkagi endine koorem.

Otsis läbi kõik tihnikud ümber talu, veeretaskaljukampu, et vahest leiab mõne koopa, väsis ja heitis puhkama, et ärgates otsib edasi.

Ning ärgates oli ta uimane ja rammetu, leidis enese jälle mere ääres ja ei teadnud, kunas ta sinna saanud. Ei näinud kusagil Tuuslari lõhutud talu, otsis, rändas segasena sisemaa poole, kuni jälle tuli õõ üle tühja maa.

Ja tuli jälle üks unenaine ja näitas temale kaugeid purjesid, päikesepaistes lamavat maad, unkaududest tõusvat suitsu, kuid kõik oli kaugel ja ta ei jõudnud ei laevadele järele ega küladeni, kus teda oleks kostitatud.

Ja kui ta nüüd ärkas, oli ta pea jahe ning tal oli nälgi. Siis teritas ta oma kõrva, sest kaugel kuulis ta midagi nagu vasarate tagumist vastu rauda. Temale meenus kuulus Soome sepp.

Helide järgi kõndis ta jälle mäkke üles, üle raudkivide, kuni vasarate tagumine kostis üsna lähedalt ja ta nägi suurt koobast, millest paistis tuli. Koopa kõrval madalamal oli hooned.

Noor astus koopasse ja nägi mitu ääsi ja hulk alaseid, nende ümber tahmaseid mehi nahkpõlledega, pihtidega ja vasaratega. Nad pöördusid kõik tema poole ja vaatasid valgete silmadega mustades nägudes temale vastu.

Noor ütles, et ta on eksinud ringi ja et tahaks mõõka osta.

„Kust pärit ja kes,“ küsis vana sepp ning astus ette. Noor seletas.

Nad asusid kõik tema ümber ning nende pilkudes oli aukartust tema tugeva kasvu ees, kuid rohkem veel sellepärast, et ta oli Kalevi poeg.

Töö jäeti pooleli ja hakati külalist kostitama. Ja Noor sõi. Ta sõi nõnda, et tugevad sepapojad imetlesid ja pakusid üha veel, naerdes, et karugi isu pole väiksem.

Aga Noor jäi nukraks.

Nad tõid temale mõdu ja õlut. Kuid ka see ei mõjunud. Siis viisid nad tema uuesti sepikotta, et näidata temale relvi ja mõõku.

Noor vaatas ja valis ja nõudis mõõka, mis käiks läbi alaspakust.

„Olgu aga enne lööjat,“ laususid sepa pojad ja veeretaskaljukampu ette.

Noor nohises juba ja hingamine käis raskelt läbi sõõrmete.

Lõi esimese mõõga katki, lõi teise mõõga kõveraks, kolmas jäi poole paku sees peatuma.

Nad imestasid, kuid üks ütles, et rammu puudus. Noor aga näitas, mõõka välja tõmmates, et tera oli läinud kahekorra.

Siis laskis vana sepp tuua mõõga, mis oli väga raske. Oli teda karastanud mitme püha veega ning lausus, et selle on tellinud Kalev, kuid enne selle valmissaamist surnud.

Selle mõõgaga löi Noor paku pooleks.

Tema tusk vajus temalt, ta sirutas oma rinda, millelt oli koorem kadunud. Sidus mõõga vööle ja lubas tasuda tema kalli hinna.

Ning tulid joodud.

Koda kajas meeste laulust. Ümmardajad käisid sisse ja välja, maa seest mullast kaevati ankruid, mis olid seal seisnud aastaid. Laud oli märg ja keelepaelad olid lahti. See kestis hilja ööni.

Kui aga kuu hakkas paistma, siis läks Noor jälle nukraks. Käidi uksest ja igakord nagu vaatas väljast saarepiiga kahvatu nägu. Ning lõpuks Noor pildus kannu vastu ust.

Ja hakkas siis seletama lugu saarelt, hooples ja suurustas, ise hingeldades vihast, et piiga temalt kadunud. Et ta oskas peitu pugeda merre, ära minna teise maailma. Ta oleks ometi võinud kaasa tulla Noore kodutallu, oleks võinud kõndida seal vainudel, käskida peret, vaadata karja söödamaal. Ja laulda oma laulu, seda laulu, mida siis laulis üksikul saarel tulevalgusel. Aga ega sellest pole midagi, ei ole Noorel temast kahjugi, naeris ta ära ja naerab veel tagant järele.

Põrutas teise kannu vastu lauda, nõnda et mõdu purskas laiali suure vaikuse sekka.

Ei kõnelnud enam keegi. Nad vahtisid kõik teda ja joobnud pilgud olid ehmunud, otsisid mõtet, läksid morniks ja põlglikuks.

Noor nägi neid pilke ja jõi ning sajatas.

Siis lausus vanim sepapoeg sügavalt põrava häälega:

„Mees kui härg ja murrab mudilast.“

„Kes on mudilane? Kes on härg?“ küsis Noor joobnud segaduses.

„Mis sa sest saarepiigast piinasid?“

Vaikus tõusis kikivarbaile. Ja varises Noore karjatuse all:

„Sina ära võta tema nime suhu! Sina ei tohi temast kõnelda! Mitte keegi! Ainult mina, mina ise, mina, mina, mina üksi!“

„Teota ja roojasta peale, vilets võõras.“

Noor kuulatas veel tükk aega nende sõnade kõla, pilgutas silmi. Aegamööda vajus käsi mõõga pea külge, mõtlikult, nagu katsudes, kas ta on ikka alles, see mõök. Ja siis lendas teras välja, välkus korraks nagu juga üle laua, millele nagu pangest kallati verd. Pea kolksatas tumedalt vastu lauaserva, kukkus mütsuga maha, keha langes üle pingi tagasi.

Noor tegi enesele mõõgaga teed, kannud ja pinkide jalad lendasid temale pihta, seintest kistud mõökade kilina sekka kostis vana sepa needus: „Saagu, saagu, ma sajatan...“ ja kogu see müra kaeti järsku nagu mati alla, kui Noor oli õues ja ukse kinni löi ning poomiga kõvemaks kinni sulges.

Ta kõndis läbi metsade, ujus üle jõgedest ja järvedest. Kõneles puudega, kividega ja lindudega, aga nad ei vastanud temale. Kõikide nende hinged olid kinni tema ees. „Olgu,“ ütles enesele Noor, „olgu nad kõik mu vaenlased.“ Ta tundis õlgadel ja rinnul endist koormat, mis alles siis hakkas kahanema, kui nägi merd.

PALVE

Ja jälle oli seal saari ja salmi. Nüüd aga ta enam ujuda ei tahtnud. Nüüd otsis ta lootsiku ja sõitis mööda kõigist saartest ja salmedest.

Kui ta koju jõudis, siis küsiti temalt palju. Alles kui hulk aega oli möödunud, hakkas ta jutustama. Võitlusest Tuuslariga ja tema meestega pajatas ta. Ka mõõgaostust. Aga sepapoja surmast kõneles ta mõistu. Saarepiigast kõneles ta üksainumas kord, enne oma viimast lahingut elu lõpu poole. Aga ka siis vaid kui viirastusest, mille saatis temale unenaine.

Naise ilus päev

Iga naine teab, et ta näib mõnel päeval kenam kui teisel, omades õrnamat nahavärvi ja säravamaid silmi. Sageli märgatakse seda esmajoonel ümbruse poolt, mis naisele arusaadavalt palju rõõmu valmistab. Pärast balliööd, kauase ülaloleku järel suitsunud lokaalis, sportlike ülepingutuste või hingeliste vapustuste puhul ei oma naine kunagi oma ilusat päeva. Kõik, mis häirib kehalist või vaimset tasakaalu, avaldub inimese näos, reetes tema sisemist hoiakut.

Millele toetub siis naise ilus päev? Kõigepealt terve unelisele ööle. Öö on määratud meie kehajõudude ülesehitamiseks. Terve uni peab kustutama kõik, mis tekitab päeva jooksul kartust või piina. Unenägudeta uni on puhkuse ideaalpildiks. Üks halvemaid harjumusi, mille tulemusi kindlasti väga palju inimesi kibedalt kogenud, on tulevalgusel voodis lugemine. Voodis lugedes on keha surutud ebaloomulikku asendisse, kusjuures ilmneb jalavalusid ja käelihaste venitusi. Silmad valutavad pingutavast vaatamisest liiga kõrge hoitud liikuvasse raamatusse, kuid sellele vaatamata jät-

katakse lugemist, kuni lihtsalt enam edasi ei suudeta, keha energilisemalt protestides edasise vägivalla vastu. Kel vähegi võimalik, peaks juba viimased kaks tundi enne magaminekut vaimsest tööst loobuma, mille tulemuseks on rahulik uni, kosutav puhkus. Terve une eelduseks veeta õhtu täielikus rahun, unustades kõik soovid ja mured, mis riivavad homset päeva. Kui me hommikul rõõmsate silmade ja värske näovärviga tõuseme, siis on see kindlaks tagatiseks ühele ilusale päevale, mis tiivustab meid ikka enam hindama une tähtsust.

Kuid mitte üksi uni, vaid ka rahu iseenesest mõjub kirjeldamatult hästi. Seepärast peaks iga naine, kes oma välimusele rõhku paneb, ka majapidamistöõdele väikesi puhketunde vahele lülitama, et siis värskena ja rõõmsana taas jätkata oma päevatööd. Püüdes vältida kõike, mis häirib üldist heaolu, omandab naine järjest sagedamini ilusaid päevi, mida kingib talle peegel.

Tiitaplaps sinises

Rich. Janno comaan.

6. järg.

Ta hoidis pooleldi paluva, pooleldi karmi pilgu Maaja silmis. Ja lisas kohe:

„Tüdruk ongi siin nii üksik ega käi kuski. See oleks talle heaks meelelahutuseks.“

„Ka seda kindlasti,“ võttis pastor iselaadse õhinaga sõna, „meie loeme seal, seletame lugusid, vahel keegi laulab või deklameerib. Siis töö läheb nobedamini ja meeled on rõõmsad.“

„No vaat!“ jätkas Juuli rünnakut. „See just passib meie Maajale. Ah, küll tuleksin isegi heameelega, aga näete...“

„Mõistan, mõistan,“ noogutas Pihup armulikult. „Töö nõuab tegemist. Kaalusin seda isegi, et vaevalt on võimalik teid mõlemaid võita meie asjale. Aga on juba suur kasu, kui saame ühegi paari abikäsi.“ Ja ta naeratas Maajale, silmis sama õlitatud helk, mis hääleski.

Kojanaine poetas ukse juurest häbeliku lause:

„Ma ütlesin kah, et kahekesi nad küll vist ei saa...“

Pihup noogutas talle täies auväarsuses ja küsis siis Maajalt:

„Ja kuidas on teie arvamine?“

Maajal oli vastus keelel, kuid kohati ärev, sealjuures karmilt käskiv pilk Juuli silmist sundis ta vaikima. Ja lõppeks — mis siis ikka? Kui juba on asutus enesele looma uut võõrast maailma, siis on seda parem ja huvitavam, mida laiemas kaares haarata. Kalli koguduse heaks end ohverdada — miks mitte?

„Kui ma ainult kuidagi saan kasulik olla...“ sõnas Maaja, nõusolek hääles.

„Selles pole kahtlust!“ hüüatas pastor ja ta näole lõi roosakas vine.

Juuli oli täiesti rahul. Ta koguni naeratas avaralt ning rõõmsalt. „Mine nüüd ikka,“ tegi ta tõrjuva liigutuse, „sinust pole nüüd kasu! Enesel siin heegeldatud igasugused pitsid ja satsid.“

„Eh, eh, heldekene,“ arvas ka kojainaine heaks omalt poolt kaasa rääkida.

„Mu käik siia on siis kõigiti õnnistatud,“ seletas pastor juba asjalikuma pühalikkusega. „Suur tänu teile. Kui igalt poolt leiame niisuguseid lahtise südamega hingi, siis pole meie tööll karta kokkuvarisemist. Tuleval teisipäeval kell 8 on meil järgmine näputööõhtu ja siis paluksin ka meie Maajat juba lahkesti vastu võtta.“ Ta tegi väikese noogutuse Maaja poole, millele see vaevumärgatava peanõksuga vastas. „Nüüd võime siis jälle rahulikult ära minna. Olge veel kord tänatud!“

Ta jättis mõlemad kättpidi jumalaga — tehes seda väarikalt ning täie hingekarjaslikkusega — ja pöördus minema. Kojainaine tipsis talle nobedasti järele, näol ilme: vaadake, see on siiski minu poeg!

„Oleksid võinud ju kah nõus olla,“ sõnas Maaja väikese pilkega.

Juuli tõmbas näo mossi.

„Mina?“ kohmas ta tagasihoidud põlgusega, kuid muutis tooni sealsamas lahkemaks: „See on ju nooremate asi ja ega ma sullegi poleks sedasi peale pressinud, kui ta ise poleks tulnud. Ei kõlba ikka kah inimest sedasi tühjal minema saata. Pealegi, nii suure koguduse peal teine ja kõik armastavad.“

„Aga ma tõesti ei tea, mis seal küll peab tegema?“

„Ah, mis tegemist nüüd! Natuke ühtkuiteist ja kuulata pealt, kuidas pastor loeb lugusid ette. Mis sul nüüd selle pärast muretseda! Ja küll ma siin kõik sedasi õiendan, et sul on vaba õhtu.“

Maaja ei kõnelnudki enam sellele teemale. Eks aeg haruta neidki asju ja juhata, kuis talitada.

16.

Näputööõhtu

Seal oli siiski lõbusam ning lahedam, kui Maaja arvas. Koos olid enamuses nooremad inimesed ja nagu paistis, umbes samasugusel teel tööle organiseeritud, kui Maajagi. Igatahes kiriklikku vagasust polnud üldse tunda, kui mitte arvestada lühikest palvet, mille pastor Pihup pidas õhtu alguses. Seegi oli lühike ja tehtud nagu vormitääteks.

Istuti ümber suure ümmarguse laua. Keegi rõõmsaloomuline vanem daam, keda hüüti proua Tinniks, jagas kõigile tööd kätte, mis eelmistest õhtutest olid jäänud pooleli ja näitas lahkesti Maajalegi, mis tal tuleb teha. Juulil oli olnud õigus, erilist oskust siin ei nõutud. Maaja sai enesele ülesandeks „välja õmmelda“ väikene nelinurkne rätikukene, määratud kas lambi või „teebreti“ alla, nagu proua Tinn tähendas. Sinised jooned näitasid, kus pidi nõel käima ja värvide kohta andis proua kohe selge ning asjaliku seletuse: „Lillevars roheline, õielehed punased, õis keskelt helesinine, nurkade lehekesed rohelised.“

Maaja hakkas kähku tööle.

Ümberringi vurises elav jutuvada. Kõneldi kõigest ja läbiseigi, aga siiski teatud tagasihoidlikkusega, kuna pastor andis kogu koosviibimisele siiski kaunike väärikuse. Kohatise naerupursked ei jäänud ometi tulemata ja sekka mõni heledamgi siristus, mispuhul aga proua Tinn tõstis — kuigi õige napilt — oma paremat kulmu.

Pastor istus lauas kõigi keskel ja eslotsa poetas siia ja sinna mõne vestleva lause. Selle juures hoidis ta ainiti sooje pilke Maaja allakummardunud näol ja oli omas rõõmus nii siiras, et kui Maaja sattus parajasti silmi üles tõstma, ta ei pööranud pilku kõrvale, vaid andis oma vaatele ainult pisut isalikuma ilme. Maaja laskis silmad kohe maha kukkuda ja ta oleks heameelega natuke naeratanud, kui see oleks sobinud. Kaunis naljakas oli siiski see pastor, kel on nii suur kogudus ja keda armastatakse! Mis mõtted tal õieti on ja miks õieti ta siia oli kutsutud? Oma naiseliku vaistuga tundis Maaja küllalt selgesti, mis siin õieti käimas, kuid mõistus surus need mõtted kähku maha. Oli nagu piinlik ja veider.

Varsti lõi Pihup lahti mingi paksu raamatu ja väikese seletava sissejuhatuse järel, mida kuulati ainult poole kõrvaga, järgnes kaunikesti pikk lugu ühest miljonärist, kes oli jumalakartlik mees ja kes eriti selle eest hoolitses, et tema töölisel elaksid õnnelikult nii ihuliselt kui ka hingeliselt. Tööliste hulgas oli ka üks noor tüdruk, kes oli väga ülemelik ega hoolinud suuremat kõrgetest elunormidest, mis miljonäri poolt olid üles seatud. Selle tüdruku võttis miljonär eriti oma hoole alla, õpetas ning juhtis teda kannatlikult ja kuna saatus tahtis nii, et ka kõikepuhastav armastus nende vahele pidi astuma, siis oli miljonäri soov, et nad astuksid pühasse abiellu. „Ma ei või ju seda, sest olen lihtne tööline, teie aga kuulud ja tark miljonär,“ ütles tüdruk, kes vahepeal oli muutunud üpris mõistlikuks ning kombeliseks. „Ära räägi sellest,“ kostis miljonär, „Jumala ees oleme kõik ühesugused, ei ole seal paremat ega halvemat.“ Ja nad abiellusidki ning olid väga õnnelikud.

Maajal käis väike tukse südame alt läbi ja jälle oli tal kange tahtmine muiata, kuid surus selle kohe maha, sest pastori sügav pilk püsis pidevalt ta näol.

Sellele kaunile loole järgnes muid väiksemaid, rohkem usulise sisuga jutukesi. Ka Aafrikas käidi ära, ühe misjonäri juures, kes suure endasalgavusega juhtis musti õigele elu- ning usuteele. Rahvas kuulas pealt väga rahutult ning segaste tunnetega, kuna omavaheline jutuvestmine näis hoopis huvitavamana, ettelugemine võimaldas seda aga ainult väga napilt ning sosistamisega. Otset pahakspanemist aga keegi ei väljendanud, kuna nii oli näputööõhtute vastuvaidlematu kord ja selle vastu ei saanud keegi midagi.

Nii istuti kaks ja pool tundi. Siis tänas Pihup kõiki

Pruunistu paremini NIVEA kaitset!

Nina, õlad, selg, käevarrad ja põsenukid on päikese kiirtele eriti vastuvõtlikud. Ärge lamage seepärast päevitumisel kunagi liikumatult samas asendis ja kaitske nimetatud kehaosaid, neid ikka ja ikka jälle sisse hõõrudes Nivea-kreemi või õliga. Nivea vähendab päikese põletavat mõju ja soodustab pruunistumist.

Kreem. Kr. 0.30 — 1.20, õli: Kr. 0.70, 1.—, 1.50
Werner Mehks, Tallinn, Vene 19

südamlikkude sõnadega, tuletas meelde, et järgmine õhtu on reedel ja pidas lühikese palve. Tõusis elav kihin-kahin ja koguneti kobaras ümber proua Tinni, kes vaatas tööd üle. Maaja oli saanud oma „teebretialusega“ parajasti valmis ja proua oli väga rahul. „Väga kena,“ sõnas ta, „suure hoollega tehtud.“ Maaja naeratas selle peale tagasihoidliku tõrjuvusega, kuid pastor, kes oli enese seks momendiks proua kõrvale asetanud, avaldas päris laia, otsest rõõmu.

„Näete,“ ütles ta, sära üle näo, „kui kasulik saate meile olla!“

Maaja ei osanud selle peale muud teha, kui laskis silmad maha, mis pastorile näis samuti ilmselt meeldivat.

„Kuidas teie Juuli ka elab?“ küsis nüüd pastor.

„Ikka vanamoodi, endises jõus ning tervises,“ naeratas Maaja.

„Jah, temas on küll seda elujõudu mõõtmatul määral. Ma teinekord otse imestan — tunnen teda ju nii kaua.“

Nad nihkusid nagu kogemata teistest pisut eemale. Naistekobar jäigi järjest õhemaks, sest käidi üksteise järel pastorile head ööd ütlemas ja lahkuti. Ka Maaja tegi juba oma aukartusliku peanoogutuse ära ja üritas minekut, kuid Pihup sõnas:

„Oodake veidi, ma tulen ka alla linna, pean minema postkontorisse. Läheme koos. Toon oma toast kirjad.“

„Julge mees,“ mõtles Maaja, „ei küsi millestki ega kellestki.“ Ja vaatas vilksamisi proua Tinnile, kes aga askeldas oma näputööde kallal ega pööranud millelegi tähelepanu.

Kui Pihup oma toast tagasi jõudis, oli tööruumi jäänud ainult proua Tinn. Viimaste äraminejate jutukõminat oli kuulda veel trepil.

„Lukustage siis ukсед, ma lähen linna,“ sõnas Pihup ja proua noogutas maheda kuulekusega.

Tänavail oli sügisene nukrus. Uduatas peent vihma ja niiske tuul lõõtsutas majade vahel. Pime taevas oli peaaegu katustes kinni.

„Ei ole sugugi armas ilm,“ ütles Pihup ja kohendas püstitõstetud kraed.

„Pole viga,“ vastas Maaja. „Ega alati saa head tahta.“

„Teil on õigus, ei tohi alati head tahta.“

Nad kõndisid tükk aega vaikides. See oli seda hõlpsam, et vastutulijate eest tuli kõrvale põigelda ja lompidest möödaloovimine nõudis kah omajagu tähelepanu. Vaiksemale ning kuivemale trotuaarile jõudes küsis Pihup:

„Kas te olete Tallinnast pärit?“

Maaja seletas lühidalt, kust ja kes ta on. Katsus seda teha võimalikult napilt ning asjalikult, et vältida võimalikku libistust või komistust. Ühtlasi surus ka keele nii lihtsaile väljendusile, kui suutis, lisandades siia-sinna annuse naiivsust ning mõttekäigu primitiivsust.

„So-soo,“ venitas Pihup mõtlilikult. „Nii-nii.“

Ja väikese aja pärast:

„Kuidas teile siis ka meeldib praegu?“

„Väga,“ vastas Maaja veenva siirusega.

Selle peale kohmatas Pihup jälle, nagu kinnituseks:

„So-soo.“

Rohkem neil seekord juttu ei olnudki. Maaja pidi varsti oma tänavale pöörduma ja seisatas. Pihup ulatas käe, sooja ning ümmara. Ja hääles värises eriline soojus, kui ta ütles: „Niisiis... järgmise reedeni. Teile polnud ju väga vastumeelt?“

„Mulle meeldis väga,“ sõnas Maaja ja lipsas oma tänavasse.

17.

Kojamees on jälle vormis

See oli peaaegu seiklusrohke õhtu, sest õuevärava ees pörkas ta kokku Rannaga.

„Nonoh, nii hilja veel väljas?“

„Jah,“ naeratas Maaja, „juhtub vahel.“

„Vist kinos käidud?“

„Ei, sootuks pühamas paigas.“

„Ah soo!“ tuli nüüd Rannale meelde. „Õigus jah, proua kõneles midagi. Või siis täna õhtul oligi. Kuidas see kiriklik töö siis meeldis?“

„Väga kenad inimesed,“ vastas Maaja lõbusasti. „Tegime näputööd ja kuulasime ilusaid lugusid.“

„Pihup luges ette?“

„Jah.“

„Teid seadis muidugi enese kõrvale istuma?“

„Oh ei, miks? Istusin tükk maad eemal. Õmblesin välja üht teebretialust.“

„Soo, või nii peenikest. Kuidas ta teile meeldis?“

„Väga hästi. Niisugune lilledega.“

„Ah, ei! Ma mõtlesin: pastor.“

Maaja naeris lustakalt.

„Ah pastor! Väga lahke mees. Kõneleb kõigiga kui omasugustega. Ja kõik peavad temast väga lugu.“

„Kas ta teiega ka juttu ajas?“

„Ajast küll. Tulime koos alla linnagi, ta läks postkontorisse.“

Rand vilistas.

„Suurepärane!“ hüüatas ta, kusjuures ei suutnud tagasi hoida väikest kibestust. „Või oli asja postkontorisse! Mis ta siis pajatas sel pikal teel?“

„Niisama. Kõiksuguseid asju. Küsis, kust olen pärit ja kes on vanemad.“

„Seda on arvata. Aga... teil hakkab siin külm. Vihma udutab. Tulge eesukse kaudu.“

„Ei... ma parem lähen siit. Juuli pärast.“

Maaja lipsas väravast sisse. Ah! mõtles ta, kui hea on siiski elada! Pool-joostes ruttas ta trepist üles ja maapind oleks nagu kadunud jalge alt. Kõpsti oli ta kõõgis.

Juuli ei maganud veel. Ta seisis täies rõivas keset kööki ja kuivatas käsi. Nägu oli tõsine ja kalk, suunurgad surutud raudselt allapoole. Maaja sisseastumist ta nagu ei märganudki, kuigi seisis näoga ukse poole. Oli selge: midagi erakordset oli juhtunud.

Maaja rõõmus tervitus kustus huulil. Vaikselt ja pea-aegu pelglikult poetas ta oma „tere õhtut“ ja kadus kähku oma tuppa. Alles siis, kui ta tuli tagasi märga mantlit köögi-varna riputama, küsis Juuli:

„Juba lõppes?“

„Jah, ja oli väga kena,“ katsus Maaja olla heatujuline.

Väikese vaheaja järel küsis Juuli:

„Mis pastorihärra ka tegi?“

„Ajast niisama juttu ja siis luges ette raamatust. Ennem oli palve kah.“

„Mis ta sulle ka kõneles?“

„Niisama. Täna ja oli mu tööga väga rahul. Oli väike rätik välja ömmelda. Nii palju ikka oskasin.“

„Siis päris meeldis kohe?“

„Ei olnud viga. Arvasin esiotse, et on hullem.“

Nüüd sõnas Juuli äkise rõhuga:

„Hullem oli siin minul.“

Maaja seisatas küsivalt. Muutis ka näo tõsisemaks, sest Juuli karmilt tõemeelse ilme ees ei sobinud olla rõõmsa-näoline.

„Kojamees tegi jälle trevogat,“ jätkas Juuli endises toonis, „ja pidasime siin koledat sõda. Eit põgenes juba kella üheksa ajal üles, näost valge kui lubi: vanamees olevat nii metsikult viina täis, nagu ei kunagi varem. Karjuvat ja virutavat kirvega enese ümber. Mis muud, kui läksin jälle alla. Aga seekord oli tal tõesti hirmus laadung sees, ei tahtnud mind kuulda. Kirves püsti ja muudkui lööma. Noh, selle krapsasin tal kohe käest ja hoidsin juba turjast kinni, kui ta äkki midagi ütles, mis...“

Juuli hää muutus raudkülmaks. Ta istus toolile ja vaikis. Kuid pilgud ristlesid teravalt Maaja suunas ja viimane tundis, et kuidagi on temagi nüüd kistud sinna kojamehe-trevogade vahele. Armas aeg, mis mul küll?

Nüüd raksatas Juuli äkise purske:

„Sa valetasid!“

Maaja silmad läksid küsivalt üllatust täis. Aga nähes Juuli plahvatavalt pinguli nägu, surus ta keelele tikkuva küsimuse tagasi ja vaikis. Toetus aknalauale ja katsus näole anda võimalikult palju ehmatusi.

„Valetasid jah,“ kordas Juuli. „Sa ei käinud teatris üksinda. Olid Ranna noorhärrega!“

Maaja sai suuri vaevu naeratuse suunurgist tagasi suruda — see hirmus patt on siis avalikuks tehtud! Ta laskis silmad maha ega lausunud sõnagi. Patukahetseja inimene mõjub alati hästi.

Juuli jätkas endise rõhuga:

„Ma ei uskunud oma kõrvu, kui kojamees need esimesed sõnad levida laskis. Et mis sa, vanamoor, segad võõraste asjade vahele, vaata parem, kuidas su oma juures seal elatakse ning ollakse. Kisendas selle juures niisuguse sõna, mis ajab juuksed püsti. Mul jäi hing kinni ja põrutasin, et mis lori sa ajad, kasi voodisse. Aga tema vastab: ähäh, või see siis teadmata on, et see sinu uus toaprika lööb serva advokaadihärrega, üks päev olnud koos teatris ja sugistanud mis hirmus. Kes teab veel mis ja kuidas. Kes seda nägi? põrutasin mina. Vanamees irvitas: kus tegijaid, seal nägijaid. Siis löi äkki hoopis vihaseks ja käratas, et kui ta minu kalli pojaga kah hakkab servitsema, siis tema tuleb ühel õhtul üles ja lööb kõik segamisi. Juba räägitavatki, et plika olevat nii pastorihärra ümber, et mine tea, mis sest tuleb...“

Juuli vaikis viivuks ja sõnas siis lõpetuseks:

„Tõukasin vanamehe voodisse ega osanud midagi öelda. Süda oli nii valu täis, et silmade ees löi roheliseks. Mõtlesin kogu aeg: kas siis tõesti nii, kas siis tõesti nii? Kas oli nii?“

Viimane lause oli öeldud viha, etteheite ja valuga ühtlasi.

Maaja katsus olla võimalikult rahulik. Vaikselt sõnas ta:

„Teatrisse läksin üksinda. Ja siis ilmus äkki härra Rand mu kõrvale. Ma ei teadnud aimatagi, et ta tuleb. Polnud midagi parata — ma ei saanud teda ju ära ajada. Tulime koos koju ja muud midagi ei olnud. Oleksin võinud ju kohe sellest kõnelda, aga nagu ei julgenud või mis see oli...“

„Ja rohkem enam sul pole kokkusaamist olnud?“

„Ei,“ vastas Maaja kindlalt. „Ja tõesti, Juuli, ilma-aegu võtsid purjus kojamehe lori nii südamesse. Kõik on ju aluseta. Näed ju ise: isegi pastori ümber ma servitsevat, või kuidas ta ütles! Pastoriga pole ma rohkem kokku saanud, kui siin köögis ja sa ise ju olid nii nõus, et läheksin sinna näputööõhtule. Olen siis mina siin milleski süüdi?“

Maaja algas oma juttu teeseldud valususega, kuid lõpu-lauset juures ta tundis, et südamesse löi tõeliselt terav valu ja tusk ajas minema esialgse lustaka suhtumuse kogu asjasse. Ta sammus aegamisi oma toa poole, sõnades:

„Nüüd ma muidugi enam sinna kogudusesse ei lähe — kui niisugust hirmsat laimu aetakse...“

Juuli näis lööduna. Segimeeles näpitses ta oma põlle kallal ja näis endalt küsivat: mis see siis nüüd oli? Tuli kui vihane keerub karistama üleannetat tüdrukut, aga kõik jooksis äkki laiali. See ei lähe kuidagi, et ta jätab pastori juurde minemata ja veel minu jutu pärast! Ei, ei... kuidas see nüüd ometi sedasi läks?

Aga sel õhtul ta ei rääkinud enam midagi. Kohmitses veel pisut köögis ja seadis enese siis magama. Voodisse heites tõusis ta viivu aja pärast istukile ja pingutas silmi üle köögi Maaja toa poole. Kuid seal oli pime ja vaikne. Juuli vajus aegamisi pikali.

18.

Õnnelik õhtupoolik

See oli veider tunne, mis nüüd Maajat valdas. Ta oli siiani võtnud kogu olukorda kerge mänguna ja sisemuses end tundnud tervenisti ikkagi tõelise Maajana. Eelmisest õhtust saadik aga segunes temas toatüdruk Maaja ja päris Maaja. Kibe solvavus, mis nii alasti kujul Juuli suu läbi talle otse südamesse torgati, ei olnud enam seoses ainult toatüdruga, vaid tervenisti temaga. Tuleb valvel olla, mõtles Maaja, aga siiski mitte... traagiliseks minna. Mitte tuska koguda, lõpuks on see kõik siiski nii tore ja erutav! Aga nüüdsest peale peavad nad kõik toatüdruk Maajat hindama hakkama, ärge mõeldagu...

Juuli ei teinud teisel hommikul kohe juttu oma õhtusest rünnakust. Alles keskpäeval sõnas ta nagu muuseas:

„Olgu see kojamehe jutt nüüd pealegi... Eks ta olnud purjus kah ja mis mina ütlesin, seda ma ütlesin. Ega's sa muidugi sellepärast pastori juurde jätta minemata?“

„Eks näis...“ sõnas Maaja.

Sellega jäi Juuli rahule.

Peale lõunat jäi maja tühjaks. Poisid läksid emaga kuhugi sünnipäevale ja meesrahvas oli iga päev ka õhtupoolikul ametiasju ajamas. Maaja kõndis mööda tube, korraldas ja seadis, mis vahepeal oli juba jõudnud vajuda ripakile. Seejuures tuli talle meelde, et hommikul oli jäänud kuidagi unustusse Ranna tuppa värsket joogivee viimine. Kiiresti sammus ta nurgatuppa karavini järele. Keset kambrit jõudes jäi ta ehmunult seisma. Kušetil istus Rand.

„Teie?...“ ühmas Maaja.

„Mina,“ naeratas Rand. „Jäin täna veidi puhkust pidama. Või õigemini ja ärme salgame: lootsin teiega veidi juttu puhuda, kuna majarahvas jättis tervena oma pesa maha. Niisugust õnne ei juhtu iga päev.“

„Tahtsin värsket vett panna,“ ütles Maaja.

„Täna väga. Aga kas oleks väga palju paluda, kui võtaksite siia hetkeks istet. Ütleme, sinna toolile.“

„Ma pean ruttama,“ sõnas Maaja nii külmalt kui oskas.

Rand tõusis püsti. „Ainult hetkeks,“ sõnas ta. See oli nii siiralt ja soojalt palutud, et Maaja istus tahtmatult.

„See on nii hea,“ jätkas Rand, „et olete lõppeks siin. Kas mäletate, mis kõnelesime tol õhtul teatris? Olen sellele kõigele mõelnud ikka rohkem ja rohkem ja ma ei kannata enam välja, et niiviisi põgenete minu eest. Arvan, et võime selle kõige juba täiesti jätta, mis kõnelesite oma nn. teenijaseisusest ning kõigest muist sääraste asjust. Teie olete preili Maaja ja mina see, kes ma olen — rohkem pole meil tarvis.“

Maaja tõstis silmad: neis oli õnne, säravat rõõmu ning teeseldud umbusku.

„Aga mis rahvas arvab?“ küsis ta.

„Rahvas? Mis temal arvata?“

„See pole nii lihtne. Öeldakse: teenijaplika servitseb ümber advokaadihärrega, eheh, teada, millega see lõpeb. Ja eks neil ole õiguski: on ju varemgi nähtud, millega niisugune asi lõpeb...“

„Teie ometi näete, kallis Maaja preili, et mul on kõige otsesemad ja puhtamad mõtted.“

Maaja langetas silmad. Üks õlanukk tegi tal vaevu-märgatava nõksu ülespoole — see tundus peaaegu nagu õlahkehitusena.

Rand naeratas, aga nägu jäi tal endiselt tõsiseks.

„Ärge'nd olge nii kartlik!“ Ta istus Maaja kõrvale toolile.

„Ma pean minema,“ sõnas Maaja kähku ja tõusis püsti.

Rand haaras tal käest. „Üks hetk veel!“

Nad seisid viivu vaikides. Silmad olid silmades kinni, nukker, aga terav igatsus värises mõlemas. Ranna käsi haaras nõtkest pihast.

See polnud õieti suudlus, see oli pigemini ohe kahest rinnast, kust äkki oli langenud maha tinane koorem.

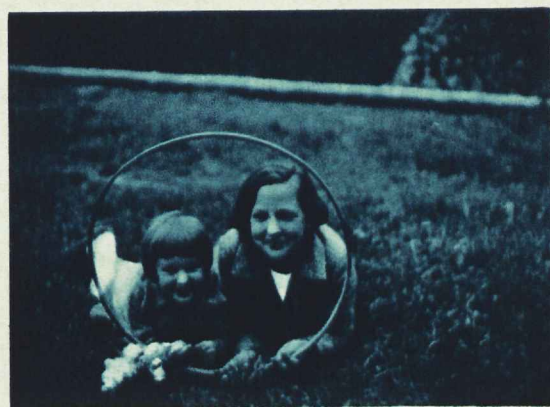
„Laske mind,“ sosistas Maaja.

„Ei,“ sõnas Rand vaikselt.

(Järgneb.)

AHTO ja VELJO PÄRNASALU'd
Tallinnast.

LEILI ja HELJU,
major I. Heljuste tütred Võrust.

KOIDULA SULEP Mustveest.

MILVI TALVAR Haapsalust.

AINO ROHTMETS Petserist.

VILLU ja TIIT Rakverest.

KIRSTI ja TAAVO VIRKHAUS'id Tartust.

Hoia Ronk

Kodukaunistamise kiri Maarja Magdaleenale

Kallis Magdala Mariia!

Teie olete pihtinud ja kahetsenud ja seepärast nimetan ma Teid täna nõnda. Saatsite mulle ühes pihtimusega ka mõned lõngad ja küsite, kas need värvid sobivad üksteisega. Kuna ma mitte ei tea, kumb küsimus Teile tähtsam on, lõngavärv või teie lange-mise värvingu täpsustamine minu poolt ühes absoluutsiooniga, siis olen ma nüüd kahevahel, millega alustada teekonda Teie huvialustele aasadele. Kusjuures ma päris otsekoheselt pean tunnistama, et lõngad on mulle sümpaatsemad.

Tabasite üsna õige momendi oma kirjaga. Ma pole täna mõtte murjan, mul on hästi läinud, vaenlasi on mul jälle kogu maailm täis ja see teeb naha kuumaks, kobrutab tarduda tahtva vere käima ning niisugustel aegadel oled väga vastuvõtlik naise peenele lohutustahtele. Ühtlasi annab see võimalust ka tsiteerida vana klassiku rõõmsat

ohet: „Widersacher, Weiber, Schulden — ach, kein Ritter wird sie los!“ Tõstad enda selle enesepeegelduse püüuga rüütlikeisusesse, igatahes välja hallist massist ja tõendad sellega enesele kui ka teistele, et mehe edevus on vaid naise oma kaksikvend.

Teie olite nõnda kena, et muretseite mulle nüüd ühe vaenlase juurde. Sest kuigi Teie mitte ei kirjutanud, kes ta on ja mida ta üldse julges ja saavutas, siiski on mul tunne, et ma Teid külastades leiaksin ta kohe, olgugi et Teie ümbruskond meeseksemplaride suhtes on kaunis ühte nägu. Siiski aga leidus Teie kirja järgi otsustades nende keskel ometi ka üks temperament, millise nähtuse panen muidugi suuremalt jaolt Teie võlu, kui alkoholi arvele.

Kuid ses suhtes absolveerin Teid kohe, et Teie ei saanud midagi parata, sest Teie ei tahtnud skandaali ja lapsed

SYBILLE SCHMITZ
mängib uues „Ufa“ filmis
„Peatunnistaja“.

oleksid ärganud ja mis teised külalised oleksid ütelnud! Senine ilus ja kame-raadlik vahekord on Teie kirja järgi niikuinii rikunud ja miks veel vaja solvata Teie meest ja kiskuda teda sekka, kui tal niikuinii on kõiksuguseid vaenlasi ja kadestajaid.

Teil on üsna õigus, nõnda-ütelda loomukohaselt õigus. Sest minu ja teiste meeste kogemused lausuvad, et üsna harva sallib naine skandaali. Ta kannatab vaikides mehe brutaalsust. Vastupanuks on naine tavaliselt liiga peen ja seda teab iga mees. Oleks maitsetu karjuda ja teha stseene. Eriti kui mängus on vaid mingi enamvähem vägivaldne kallistus ja suudlemine. Sest rohkem ta, kallis Maarja Magdaleena, olla ei võinud. Siis ei oleks ju Teie mulle mitte sõnakestki lausunud.

Ja et Teie seda üldse tegite, panen ma selle endise arvele, kus mina olin märksa noorem ja Teie veelgi nooruslikum ja kus ma tundsin sügavat liigutust, kui Teie jalutusikäigul mulle pistite oma ninaräti taskusse, sest ta kukkus Teil alati vöö vahelt maha. Tol korral ma Teile ei ütelnud, kui suurt ühistunnet see minu meelet rõhutas ja et ma selles lihtsas žestis nägin mingit väga tõsist ühtekuuluvust. Ma olin siis nagu Teie varahoidja ja oleksin võidelnud selle ninaräti pärast. Usun, et oleksin vaadanud igale vastutulevale mehele väljakutsuvalt silmadesse ja mõtelnud: Tule sa, tule, mu tarkus on meie armastuse pant ja seda saab kätte vaid siis, kui olen läbitorgatud laip.

Jah, nii kentsakas ollakse noorelt!

Ja Teil on siis tekkinud mõningad tühikud Teie ellu ja natuke täitunud järsku, ja nüüd saadate mulle värvilist lõnga ühes kahetsustega, et see mees nii jõhker oli ja et Teil temast kahju on. Seda, et Teil tema pärast paha on, rõhutate mitu korda, nõnda et ma küsimata jätan, miks Teil pole kahju Paulist.

Nojah, Paul on ju nõnda nagu seda on iga abielumees: natuke igapäevseks saanud, harjunuks, teinekord vahest isegi tüütavaks. Ei ole tal tuhvliid mitte igakord õigel kohal ja särki ees puudub nööp. Ning neil juhtudel unustab mees enam kui sageli oma kavalerivere. Ning ma võin enesele Pauli väga hästi ette kujutada nohisevana, kuigi mitte palju ütlevana, kui tema žiletitera on jälle armulise proua konnasilma kallal nüriks aetud.

Aga muidu usun ma alles mulle Teie poolt vaid murdosaliselt usaldatud lookesest, et Paulile ta oleks meeldinud. Hiljem nimelt. Sest esiteks oleksid ta silmad lahti läinud oma sõprade suhtes. Selle suhtes, kes kippus ta naise kallale ja selle teise sõbra suhtes, kes temale läks kaebama. Ning see olete minu arust Teie.

Muidugi oleks ta natuke segane algul, sest mida teab tema naiste põhi-loomust, nende noblessist ja kõikide

ZARAH LEANDER
mängib uues „Ufa“ fil-
mis „Uutel kallastel“.

olukordade arvestamisest? Temale meenuksid nii mõningad kuulnud juhtumid, kus mõni naisterahvas lahmis jalamaid vastu silmi, kriimustas või kisendas või tegi põrgumüra. Tal oleks puhtürgne tunne, et naisterahval on kontidesse kasvanud usk end kaitsta tahta iga ebasoovitava vastu, nagu igal teiselgi inimesel ja loomal, ja seda energilisemalt, mida solvavam on rünnak ühes tema eeldustega, mida suurem on kardetav kaotus ja kahju. Paul on maha jäänud inimene ja ei tea veel, et niisugune kontidesse kasvanud usk võib kõiksuguste mõjutuste kaudu pikkamööda sattuda kahtluse alla, kas ta mitte pole mingi ebausku või kinnisidee... Kui ei kardeta midagi kaotada, miks end kaitseda?..

Kuid kas meie ei kõnele mitte nüüd parem lõngadest? Õieti sobivad need ka rohkem minu maauksildusesse, kuna ma Teie linnaasjadest niikuinii olen juba kaua võõrdunud.

Ma tean, Teie tahate oma kodu jälle mõnevõrra kaunimaks teha ja siis tekib niisugusest lõngast jälle mõni vaip või sohvapadi. Teil oli neid mu viimasel külaskäigul üsna ilusas valikus. Ja tolgi korral küsisite minult nõu.

Aga Teil on väga lühike mälu. Teie ei soovi enesele meenutada, et ma tolgi korral ütlesin, kui vähe võib otsustada kahe teineteise kõrvale seatud lõnga, kahe teineteise kõrvale seatud värvi-tribu järgi. Või ka kolme ning nelja järgi. Sest, palun pidage seekord meele, et kõik oleneb üksikute värvide laiuse vahekorras: üks roheline ja teine punane võivad sobida imehästi kollase kõrvale, kui teinekord on see punane laiem, kollane kitsam ja roheline hoopis kitsas. Mõnikord aga peab olema punane üsna ahtakene, kollane lai ning roheline päris lai. Ja tahate sekka võtta sinist või pruuni, siis tuleb igakord iseiviisi kaaluda, mida panna valitsemaks ja missugused hääled, s. o. värvid annaksid harmoonia ning põhi- ja kõrvalakordid.

Nii siis ei ole Teie poolt mulle saadetud lõngadest praegu ja niiviisi mingit kasu. Ja ka Teie teiste sassiläinud lõngade asjus ei tea ma nõu anda, kui mul puuduvad täpsed mõõdud. Kuid ma olen kindel, et lahendate need ülesanded ikkagi oma tuntud maitsega. Sest viimasel korral nägin Teie juures väga kauneid sohvapatju.

Nende esteetilist mõju kahandas küll väga neil röötsakil vedelev noor akadeemiline vilistlane, käed püksitaskuis, jalad laiali ja siruli, pilt ainult möödavaatamiseks. Aga siiski olid üsna nauditavad tädi Alma tulemusteta katsed teda välja meelitada sellest laoskunud asendist. „Teil on ju võetud väga mugav poos, härra Randsalu,“ ütles ta. Ja härra Randsalu muigas tänuhulgaliselt ja kergitas veelgi kõhtu.

Õieti oleks Paul pidanud seisukorda lahendama sõnadega: lontrus, tõuske

üles ja käituge korralikult! Aga ta on ju mitme niidi ja lõngaga, õieti kõite ja kapladega seotud kõiksuguste inimestega ja niisugune võiks temale ju kahjulikuks saada, eks?

Muidu aga näeksin ma küll üsna hea meelega, et Teie oma kodukaunistamist alustaksite kaunistate käitlemistvormide sissetoomisega ning tülgastavate väljarookimistega. Naisel oleks see vist mitmeti kergem, kui mehel. Ta võiks niisuguse tegelase kõrvale kutsuda ja temale lihtsalt emalikult seletada nagu väikesele poisile, et peab olema nõnda ja nõnda ning mitte bushman tsiviliseeritud ümbruses. Sest naise kohta ütleb ju vana ideaale ning paleusi jumaldav klassik:

„Aber mit sanft überredender Bitte führen die Frauen den Scepter der Sitte...“

või aga:
„Kui tahad teada, mis on sünnis ja mis kõlbab,

siis küsi seda õilsa naise suust...“

Võib aga olla, et olen liiga optimistlik. Teie kutsute küll kõrvale, kuid see isand mõistab seda teisiti ja kahmab Teid kohe kaissu. Sest tal on mälestusi elust, Teil Tammsaare Kaarimist ja kõik läheb ikka teisiti, kui ma uskusin.

Ei tea, missugusest küllusesarvest küll on puistatud need praegused kultuurelu esindajad meie haritlaskonna kihist? Ma mäletan Teie juures põgusalt näinud olevat ka seda noort kirikuõpetajat, kelle päevapilt ilmus tema enese poolt saadetuna ühes päevalehes. Võidukalt naeratav, koketne nagu baleriin, tsirkuse- või puhvetipreili, talariis, ametialalised lõkad löua alla korraldatud nagu twestepi jaoks, ei, pigemini hoogsaks kankaaniks — noh, niisugust hingekarjast on küll ainuüksi vist Eestis näha.

Teie kodukaunistamise esemete valik ei ole küll mitte kerge, kallis Magdala Mariia, seda ma mõistan õieti küll. Aga kas ei tule see õieti sellest, et mitte keegi kellelegi enam midagi ei ütle. Teie ei ütle Paulile, Paul ei ütle Teie amorosole, sest et ta ju mitte midagi ei tea. Ja kui keegi Teie lauas tarvitab serviitti ninanuuskamiseks ja vahest ka Teid ennast selleks... aga ma vaikin juba.

Vaikin ja panen Teie poolt saadetud lõngad mu mälestusesemete sekka sellesama ninaräti kõrvale, mille kord sain endale ja mis lõhnab nii imelikult läinud aegade rumala, rumala ja nii ilusa nooruse järele.

Teie
Hoia Ronk.

Miks

Miks just Budapest on see linn, mille kohta nii paljudelt kuuled, et sinna tahad ikka jälle tagasi? Muidugi ei ole see nii nagu kojuigatsus. See on nagu rõõm minna hea sõbra majja, kus oled end tundnud hästi.

Vaevalt küll on see tunne Budapesti suhtes tingitud ainult sellest, et see on suguvendade, madjarite pealinn. Tõsi küll, suguluse tõukel on Eestil palju häid sõpru Budapestis. Eriti Turcáni Seltsis. Seal palutakse edasi öelda igale eestlasele, et ta võib Turcáni Seltsis, mille kodu on Ungari uhkes parlamendihoones, saada neis küsimusis, mis võiksid võõrsil olles tekitada raskusi, nõu ja abi.

Seda lahket kutset maksab kasutada. Ometi ei või öelda, et ungari keele keskel võib tunda end kodus suuvärgi suguluse pärast.

Viis aastat tagasi, olnud juba mitu nädalat välismail ja sõites Ungari raudteel, oli nende ridade

kirjutaja jäänud vagunisse tukkuma. Ärkamishetkel, une ja ärkveloleku vahepeal tekkis siis järsku tunne, et oled kodumaal ja ümberringi kõneldakse eesti keelt. Järgmisel hetkel juba ärkvel olles püüdsin juurelda seda kõrvapettu. Teadlikul kuulatamisel ei leidnud ma eesti keelest enam jälgegi — madjarid vestlesid hoopis võõralt kõlavas murrakus. Ükski sõna ei retnud isegi seda, missugusel teomal võis olla jutt nende ringis. Millest siis see kodune kõla poolunes kõrvadele ja alateadvuses ajule? Vaevalt küll oli see alateadlik sattumine päriuslikkuse radadel ühiste esivanemate riiki. Kui pöörate oma raadionupu Budapesti peale, ilma et teda hästi kuuldavale saaks, siis võite tajuda sedasama hetkelist muljet. Kui mitte kuulata üksikuid sõnu, vaid kõne melodiat, siis annab rõhk esimesel silbil ja keele rütm midagi suguluslikku, mis siiski jäänud püsima kaugest minevikust, mil soome-ugri esivanemad oma rännakul läände olid jõudnud teelahkmele, kust eestlased läksid üht ja madjarid teist rada. Tõeliselt sarnastena säilinud sõnu leiame mõlemas keeles nüüd ainult keeleteadlase abiga.

Seepärast pole ikkagi suguvendlus selles oluliselt süüdi, et teie kord Budapesti näinud olles tahate ikka sinna tagasi minna. See soov on ühine paljudele matkajale kõigist rahvustest. Muidu poleks ka Budapesti möödunud aasta kestel külastanud veerand miljonit välismaalast. Miks?

Budapest on ilus. Mitte et Doonau oleks sinine. Tema vesi on kollakastuhm nii Budapestis, Viinis kui ka vana kuningatellinnas Bratislavas. Ametivend-ajakirjanik Viinis ütles, et ta selle „sinise“ Doonau pärast eriti uurinud vanu ürikuid ja teinud kindlaks, et too jõgi pole iialgi olnud sinine. Doonau vesi võib olla tuhm, kuid Doonau ja Budapest koos — need pole tuhmid. See on hiilgavaks näiteks, kuidas loodus ja inimkäsi võivad luua kooskõlastatud ilu.

Budapestis on ilusaid hoonseid. Ometi ei suuda aga madjarite pealinn arhitektooniliste saavutiste poolest võistelda näiteks Viiniga. Kuid Viin on pagenud teda

Õine Budapest. Suurlinna sajad tuhanded tuled peegelduvad Doonaus.

Bugaci puestas. Tallinna daamid — prl. Raud, Ungari konsuli tütar, ja pr. Tammer, „Päevalehe“ peatoimetaja abikaasa — vestluses puestas ratsuritega.

Ungarlanna rahvarõivais.

Suvine puhketund puestas.

Budapest

ümbritsevate kaunite kinkude eest lamedasse orgu ja Doonau kaldale ulatuvad ainult Viini agulihooned. Budapesti kaunimad suurehitised peegelduvad Doonaus, mis lookleb läbi pealinna esinduslikuma osa. Buda-poolisel kaldal tõusevad need suurhooned ja vana kindluse müürid astmeliselt üles linna palistavatele mägedele, mis loovad roheluses lainetava silmapiiri.

Budapest on suurlinn. Kiiresti ruttavas tempos kihab elu tema peatännavail, mille hooned säravad õhtuti tiheda reklaamilutestiku vikerkaarevärves. Ometi on aga Budapest ka suvituslinn. Kuid seda mitte ainult kuumade tervisevete pärast, mis kaheksakümnest allikast ilmuvad maapinnale Ungari pealinnas, ja mille kasutamiseks on juba vanad roomlased ehitanud siia kümbliussasse ja nüüd ungarlased luksuslikke suvivilaid. Mitte ka üksi Margiti saare pärast, mille rohelist keset pealinna palistab kiirevooluline Doonau, ja mille puistikke ja roosiaedu oleks põhjust kadestada meie parkiderikkal Pärnul. Miljoniline Budapest on suvituslinn oma loodusliku asendi pärast, oma ümbruskonna kõrgendikkude pärast, mille nõlvakuid peale ravilate, mis siia ehitatud toreka kliima ning kosutava õhu pärast, katavad tuhanded rohelusse uppuvad elamud. Veerandtunniga viivad sealt hammasraudtee ja tramm pealinna keevasse ärikeskusse.

Ilus linn on Budapest. Ning madjarid oskavad seda ilu esile tuua. Seda märkad eriti õhtuti, kui Doonaus peegelduvad suurhooned on kastetud kiirteheitjate valgusesärrasse. See tasub end niisama hästi, kui arvukad ilusad reklaamraamatukesed: Ungari teenis möödunud aastal välismaa turistide pealt 25 miljonit pengöt, see on 17 miljonit krooni.

Ning rõõmus linn on Budapest, kuigi rahvuslipp tema Vabadusväljakul on poolvardas maailmasõjas kaotatud maa-alade pärast ja kuigi elu Ungaris on raske paljudele, kelle leivakoti suu on kitsas. Budapest on lõbus linn turistile, kuid ka kõhnema taskuga ungarlane oskab meeleolukalt lõbutseda.

Mustlasmuusikat on katsutud eksportida Ungarist. Kuid juba Viinis, mis asub ainult kahuri laskekaugusel Ungari piirist, leidis nende ridade kirjutaja parimaks kiidetud „Ungari keldris“ sellise mustlasmuusika, et tolle aseaine pärast oleks kõrvuni punastanud Budapesti pisemgi kõrts või kohvik. Mustlasmuusika kuulub Ungarile. Madjarile on ta nagu leib. Maailmasõja ajal võeti mustlased kaasa isegi rindele. Mustlasmuusika pole eksporditav ega jäljendatav.

Juba üksi selle mustlasviuli pärast, mis paneb madjari nutma ja naerma ning tantsima tšardassi ekstaasis värisemiseni, — juba üksi selle mustlasmuusika pärast tahaksin jälle sõita Budapesti — kuigi sealt äsjane tagasisõit maksis 49 tundi rapumist vagunis.

Keskaegne Budapesti Linnametsas — Vajda Hunyadi loss, milles asub Ungari põllumajandusemuseum.

Vaade Budapestile Vaabimäelt. Esiplaanil pr. S. Kitsberg, „Postimehe“ toimetaja abikaasa.

„Metsik Lääs“ Euroopas — pusta hobusekarjad.

Mustlannad Budapesti messil.

TERVISHOID

Päikese ja kõrguspäikese tähtsusest inimese tervisele

Teaduslikult on kindlaks tehtud, et see nähtamatu osa päikes- ja valguskiirtest, mida tunneme ultravioletsete kiirte nimetuse all, omab väga tulusat toimet nii taimetele kui ka elavale organismile.

Umbes 20 a. tagasi õnnestus Berliini lastearstil Huld-schinsky'1 ultravioletsete kiirte abil terveks ravida lapsi nn. inglishaigusest ehk rahhiidist. Suurlinnades põeb rahhiiti ligikaudu iga teine laps, kusjuures selle haiguse põhjus peitub organismi lubiainevahetuse häires. Kujunduv, kasvav luu lubivaeseks jäädes põhjustab mitmesuguseid muutusi lapse luustikus, nagu luude kõverdumine jne. Ka nõrgeneb säärastral lastel vastupanujõud nakkushaigustele, kuna on täheldatud, et rahhiidilised lapsed haigestuvad sagedamini sarlakeisse, läkakõhha jne.

Jätkates oma uurimusi, sedastas dr. Huld-schinsky, et paljud toiteained (peamiselt rasvained) muutusid ultravioletsete kiirtega kiiritamise järel headeks ravimiteks rahhiidi vastu, millist omadust neil enne polnud. Ka piimale võis samal viisil anda rahhiidivastast toimet.

Täheldatud on, et ultravioletsed kiired mõjuvad ergutavalt keha ainevahetusele ja vereringvoolule ning kosutavad nõrgestatud organismi. Ka tiisikuse puhul on ultravioletsed kiired avaldanud ravivat toimet, samuti kasu on neist olnud ka kehveresuse ja paljude närvihäiguste puhul.

Arstiteaduses on viimasel ajal tarvitusele võetud kunstlik päikene ehk nn. „kõrguspäikene“, milline levitab nii-

samuti ultravioletseid kiiri, nagu loomulik päikene. Kõrguspäikese mõjuviis on osutunud sääraseks, et see annab sageli isegi siis veel ravitulemusi, kui teised raviviisid juba tõrguvad. Ka võib kõrguspäikene süvendada ja kiirendada teiste vahendite ravitoimet. Kõrguspäikese toimele ilmneb välisnaha seisundi paranemine, mis väljendub terves pruunistumises ja läbivoolutuses (gletšerpõletus, erüteem). Vererõhk langeb, üldainevahetus tõuseb ja ühes sellega ka elufunktsioon. Jume paraneb, kehakaal ja isu suurenevad, tekib sügav ja rahulik uni. Välisnaha hea läbivoolutus põhjustab — ka tervel inimesel — nahavärvuse tervisliku pruunistumise kõrval meeldiva ja mõnusa tugevdumise- ja värskestunde mitte ainult kehaliselt vaid ka hingeliselt.

Kiiritatav tunneb ennast ka vaimselt värskemana, on heas tujus ja lõbus. Rahustav, elustav ja värskendav mõju üldtundes tugevdab haiguse poolt nõrgestatud keha ja annab talle tõrjõudu haigusnähtude vastu. Väga paljudel kordadel on kõrguspäikene ehk kvartslamp mõjunud hästi ka juuste väljalangemise vastu või soodustanud jälle juuste kasvu neil kohil, kust juuksed on juba välja langenud.

Kuna ultravioletsete kiirte tulus toime organismile on katseliselt kindlaks tehtud, siis võib kõrguspäikesega ehk kvartslambiga kiiritamist soovitada küll igale inimesele, nii täiskasvanule kui ka lapsele, nii haigele kui ka tervele.

Dr. A. Pooman.

Mõnda päikesevannidest

Ei ole kaua aega tagasi, mil naised hirmunult varjasid oma heledat õrna nahka „kurjade“ päikesekiirte eest, milliseid peeti ilusa jume surmavaenlasiks. Siin aitasid kaasa laiad kübarad ja kirjud päevavarjud, kui oli hädasti tarvis liikuda päikese käes. Meelsamini jäädi aga koju või kasutati niikaua varjurikkaid teid, kui keskpäeva päike paistis.

Ent kuidas on see nüüd! Aja jooksul on muutunud arusaamised ja mõisted. Rõdudel, pinkidel, akendel ning väljas looduses naudivad inimesed juba esimesi päikesekiiri, olles õhtul näo punetades rõõmsamad tavalisest. Sellega algab päikesekultus ning vältab kogu suve. Iga vaba tundi kasutatakse päikeses ujumiseks. Võimalikult kiiresti pruun olla, on igapäevane soov. Punane päevavari oleks kõigi pilkelauaks. Seepärast lamab ta koide eest kaitstult kirstus, iganenult ja unustatult.

Valguse soodsad mõjud tervisele on saanud üldtunnustatuks, nende vastu ei võidelda enam. Kuid sealjuures tuleb hoiduda aga siiski liigse päikese eest. Päike sisaldab — eriti mere ääres ja mägedes — väga mõjuvaid ultravioletseid kiiri, milliste kohta pole maksev nõue „mida enam, seda parem“. Nahk omab ideaalset kaitseseadeldist iga üleliigse kiiritamise vastu: ta valmistab pigmenti, s. t. ladestab pruune värvainekehakesi, millised ei lase kiiri läbi. Selle

protsessi resultaadiks on naha pruunistumine. Pigmentkihi tekkimine sünnib aeglaselt ning kõige paremini aegamööda tõusval päevitamisel. Veel valge nahk on väga valgustundlik ning kannatab ainult lühiaegset kiiritamist. Mida pruunimaks nahk muutub, seda suuremaid kiirte intensiteete võib talle kahjutult mõjuda.

Eeltoodut silmas pidades ei tohi esimesel võimalusel mõttetult kaua päikese käes lamada. Seda enam, et esimene kevadepäike toimib eriti tugevalt. Naha tundlikkus tõuseb langeva välistemperatuuriga. Jahe kevadepäike muudab naha kiiresti pruuniks.

Liialdused võivad igas suhtes kahjulikuks muutuda. Tihti pole päikesepõletus mingi võiduhind, vaid haigus, mille teine järk põhjustab põiekestekimise ning kolmas, tugevam aste naha vigastuse ühes armide tekkimisega. Eriti tundlikel, eelkõige punajuukselisel tekib päikesepõletuse tagajärjel valutavaid ja sügelevaid ekseeme, mis edasise päikese toimele hakkavad kestendama. Teistel vastab nahk põletusele piinavate nõgesesarnaste väljalöömistega. Võib tekkida ka tõsiseid ja kauakestvaid nahahaigusi. Niisamuti pole silmale üleliigne päevitamine kasulik. Peale sagedaste limanaha põletike esineb siin ka sarvkesta ja isegi võrkile põletikke. Kuna nahk on elutähtis organ, siis mõjuvad liialdased põletused ebasoodsalt ka siseelunditele.

Õrna, valge näonaha

omamine on iga naise unistus. Juba pärast lühemaajalist maheda lõhnaga Kreem-Leodor'i tarvitamist täitub see soov.

Kui käed ja nägu punetavad tuule ja halva ilmastiku mõjul, teeb Kreem-Leodor naha uuesti valgeks ja õrnaks. Ka karedale ja lõhkenud nahale on Kreem-Leodor asendamatu ning ühtlasi eelistatavaks aluseks puudrile.

TEIE NAHALE

CREME
Leodor

Kaunil naisel — kaunid hambad

Ilusad hambad on kindel vahend äratada meeldivust. Kui tahate säilitada oma hambad tervetena ja läikivalt valgetena, siis tarvitage järjekindlalt hommikul ja õhtul kvaliteetset Chlorodont-hambapastat. Vaatamata suurele puhastusvõimele ei riku Chlorodont kallist hammaste emaili. Ta peen piparmündimaitse mõjub alati oivaliselt värskendavalt ja kaotab paha suulõhna. Ilusad valged hambad — Chlorodont'iga.

HAMBAPASTA
CHLORODONT

Mida naine peab teadma mehe rõivaste hooldamisest

Et rõivaste eest tuleb hoolitseda, see pole maksev ükski naiste kohta, viimane oskab end ses suhtes kergesti aidata. Paari pisisasjaga muudetakse vana kleit või pluus üsna uueks. Raskem on see nende meeste suhtes, kes seisavad raskes eluvõitluses ning kelle välimus enamvähem kritiseerida laseb, olenemata asjaolust, kas ta töötab vaimselt või käsitöölisena. Välimuse hindamine algab tavaliselt esitlemisel, kui on väljavaateid mõnele kohale. Iga kohaotsija peab enesele tunnistama, et hea käitumine, mitesilmatorkav rõivastis ta enesetunnet tõstab ning väljavaateid soodustab. Seda peab iga ema, iga naine meeles pidama ning pigemini uuest pluusist või kübarast loobuma, kui pojale, mehele on tungivalt tarvis uut ülikonda. Pole sugugi nõutav viimane moeuudis, sellest on tähtsam hea materjal, milline kestab aastaid ning alati hästi mõjub. Kõik oleneb aga eelkõige sellest, kuidas rõivaid hoiatakse. Äratulnud nõop, rebenenud nõopauk kahjustavad mehe välimust enam kui ebamoodne lõige. Püksid võivad olla väga hästi lõigatud, ent mitte õieti jalgatõmmatult muudavad nad mehe ülinaeruväärsiks. Mõni mees paneb ise iga pisisasja oma rõivastise juures tähele. On aga ka mehi, kellele täpsus ja korralikkus ei ole külge sündinud ning mida ei saa neile enam kasvatada. Siin peab naine, juba enese huvides, vahele segama ning kindla pilgu ja nobeda käega ikka jälle parandama ning korrastama, kuni kogu rõivastis kannatab välja ka teravaima kriitika.

Ülikond peab tingimata vastama mehe vanusele ning keha-

kujule. Tänapäeva meestemood tuleb sellele ka vastu. Uue ülikonna hankimisel mitte unustada ülejäänud riidetükke küsimast, milliseid hiljem võib kasutada kas või näiteks krae uuendamiseks.

Mitte ükski väline riie ei pea terve ja korralik olema, vaid ka voodrit on vaja silmas pidada. Lääkivatele varrukatele, määratud kraele saab anda paremat välimust neid lahjendatud salmiaagiga hõõrudes, kui riie seda toimingut kannatab. Naise ülesanne on õiget momenti tabada, et vältida äärmuseni minekut. Plekitatud vesti peab täpselt niisama hoolikalt puhastama nagu kraed, milline säilitab oma kuju ja palju enam vastupidavam on, kui teda õigel ajal puhastatakse ning siis triigitakse. Ainult eeskujulik krae mõjub maitsekalt. Krae materjal, lõige, värv ning muster peavad igal juhul sobima. Ka sellel alal võib naine nõuandvalt vahele segada, kui mees ei oma selleks õiget taipu.

Kingi õigel ajal liistule tõmmates peavad nad kauem vastu, kui tühjalt seistes. Vähemalt peab neid siis pehme paberiga täitma. Sukkadel väikesed augud õigeaegselt sobiva lõngaga nõeluda!

Kübarate higiääri saab vältida higinaha ja kübara vahele kuivatuspaberi riba pannes, millist sagedasti vahetada.

Puhas pesu on iga mehe parim soovitus. Ta hästihoitud rõivastisest otsustatakse ka naise või hoolika ema üle.

Mitmekesisiseid ja nägusaid moode suveks

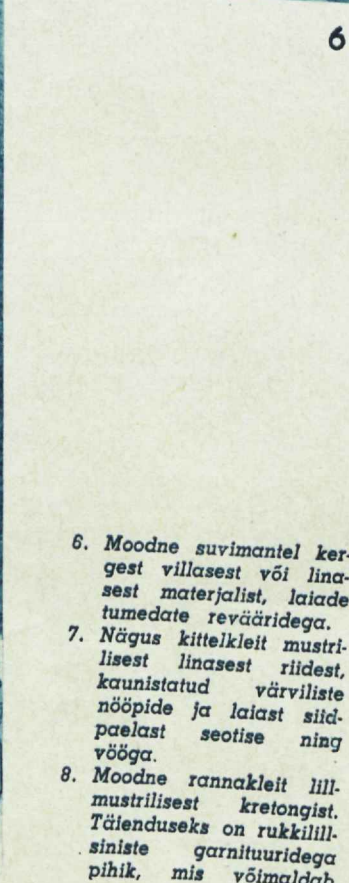
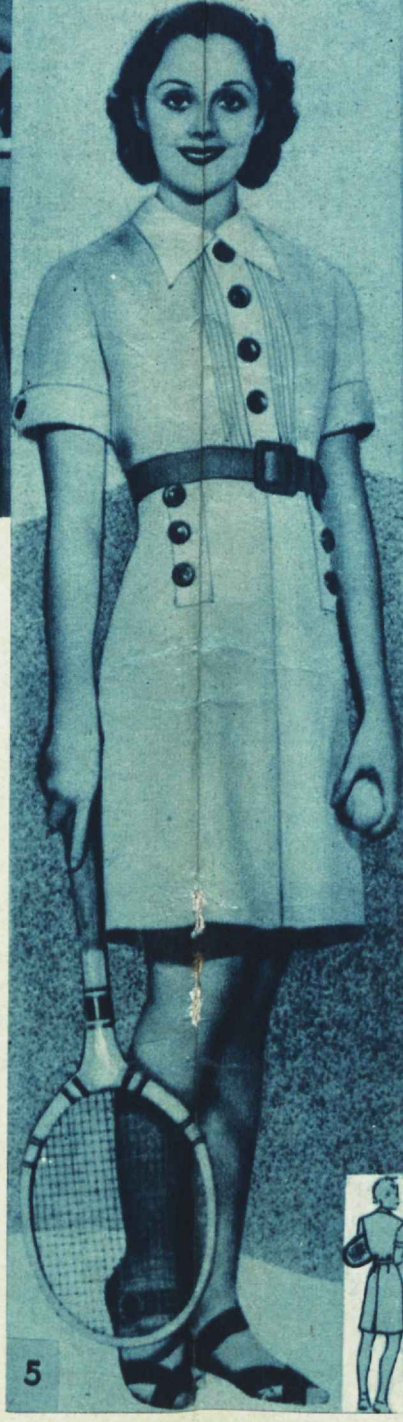
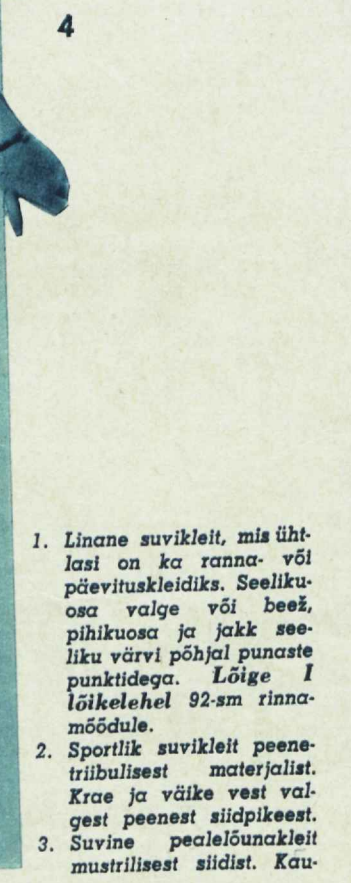
193

194

195

196

197

2

1

8

1. Linane suvikleit, mis ühtlasi on ka ranna- või päevituskleidiks. Seelikuosa valge või beež, pihikuosa ja jakk seeliku värvi põhjal punaste punktidega. Lõige I lõikelehel 92-sm rinnamõõdule.

2. Sportlik suvikleit peentriibulise materjalist. Krae ja väike vest valgest peenest siidpiksest.

3. Suvine pealeõunakleit muustrilise siidist. Kaunistuseks on valgest žoržetist peente nõõrvoltidega ja tumedate siidpaeltega lisandid.

3

4. Moodne imprimeekleit rõngasmustrilise siidist. Krae, vöö ja kätsed laiast, heledaga äärestatud siidpaelast. Suured nõõbid on ette kinnitatud heleda paelaga, nii et mõlemad paelaotsad jäävad rippuma.

5. Kaheosaline spordiüllikond linasest või siidist, sobib kanda rannas ja tennismängul. Lühikesed laiad püksid on nõõbitud pluusi külge. Lõige II lõikelehel 88-sm rinnamõõdule.

5

6. Moodne suvimantel kergest villasest või lina- seest materjalist, laiade tumedate revääridega.

7. Nägus kittelkleit muustrilise linasest riidest, kaunistatud värviliste nõõpide ja laiast siidpaelast seotise ning vööga.

8. Moodne rannakleit lillmuustrilise kretongist. Täienduseks on rukkilill- siniste garnituuridega pihik, mis võimaldab rannakleidist moodustada korralku suvikleidi.

9. Nooruslik suvikleit sinise ja valgega trükitud kunstsiidist, pikeereväärde ja plissekaunististega.

6

7

9

198

199

200

201

202

208

209

210

211

212

213

214

203

204

205

206

207

193. Ennelõunakomplee linasest materjalist. Lihtne kraeta kleit ja lühike jakk eemalseisva soosiga. Nööbid ja jakikrae on kollased.
194. Moodne suvikleit trükimustrilisest hiinakrepist. Kaeluseääris ja seong ees valgest krepist.
195. Nägus sportlik suvikleit, mille võib valmistada linasest, pikeest või kergest villasest materjalist. Suur krae

- lõpeb taga teravnurkselt. Sinised kaunistised ja volt-tikandid annavad kleidile noorusliku ilme.
196. Suvikleit helekollasest kunstsiidist või linasest, rooste-pruunide ääraste ja roheline nahkvööga.
197. Moodne ennelõuna-ansambl, mis koosneb trükimustriga kostüümist ja juurdekuuluvast valgest särkpluusist. Värviline nahkvöö.

215

216

217

218

219

220

221

222

223

224

225

226

227

Rõduesriided ja riide- või trikooribadest vaip

Vanda Johanson.

Eesriiete laius on 90 sm ja pikkus kuni aknalauani umbes 125—130 sm. Lõimeks peen kalavõrguniit ja mõni üksik lõng oranži lõime nr. 16. Koeks kahekordne läiklõim nr. 24. Koetamine alt alates: 24 sm punast ja oranži lõime ühte poolitud, 30 sm oranži, 70 sm kollast ja 56 sm helerohelist intantreen lõime. Õunakujud on punase ja lehed rohelse kuuekordse läiklõimega sisse põimitud. Skeem asub mustrirehel.

Vaiba suurus on 136×192 sm. Lõimeks linane või takune niit ja kude labane. Värvid need samad, mis kardinatel.

Kududa järgmiselt: 10 sm rohelist,

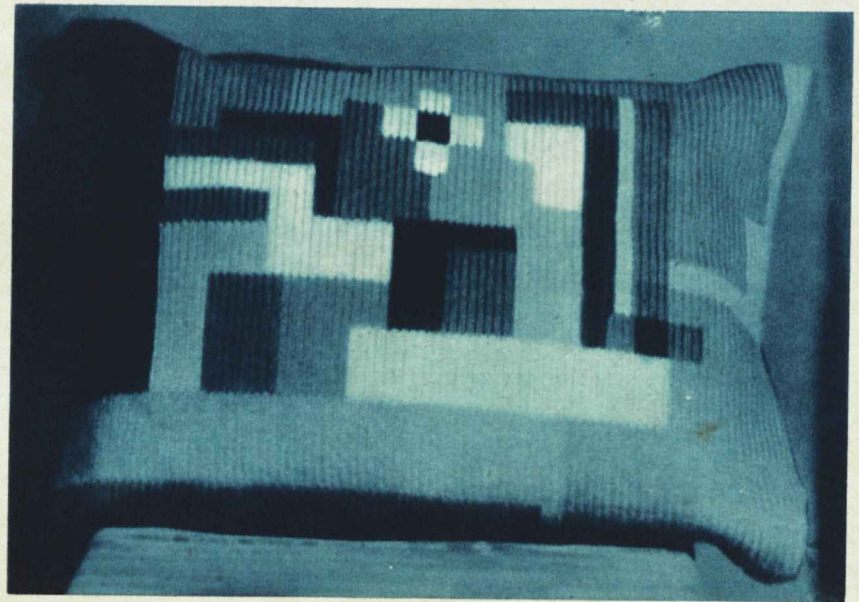
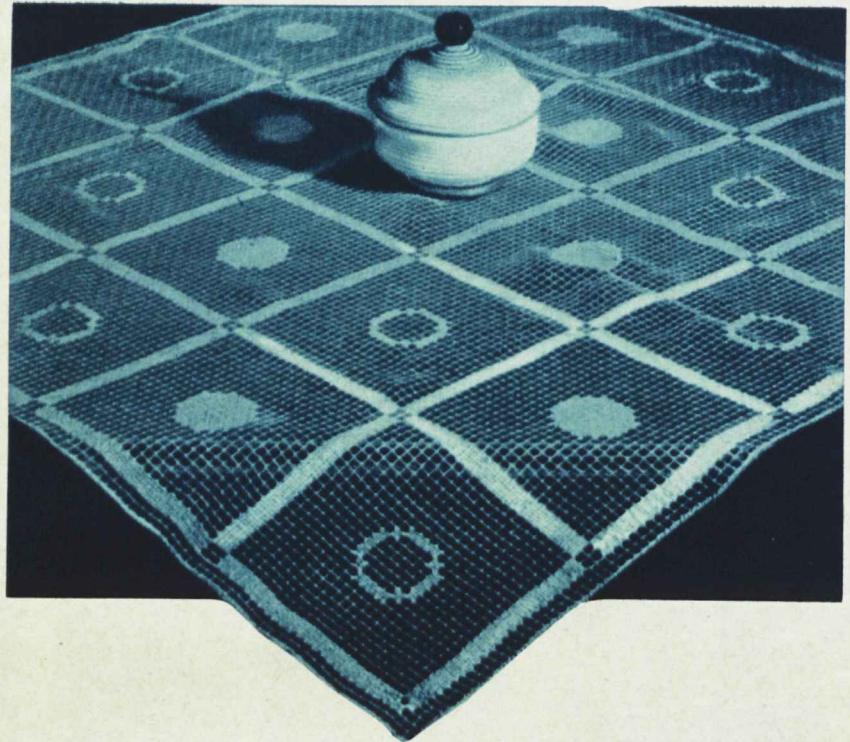
25 „ kollast,

14 „ oranži, mille sisse on põimitud 2

musta piklikku ruutu, 5 sm tumepruuni, 30 sm oranži — sisse põimida 3 musta ruutu ja keskel 30 sm helerohelist (kummagil pool keskjoont 15 sm) — sees 4 musta piklikku ruutu. Teine pool samasugune. Joonis mustrirehel.

Lihne fileelina

Antud lina suurus on 90×90 sm, mida võib vastavalt soovile suurendada või vähendada. Võrgu augusuuruseks on 6 mm. Võrgu materjaliks võib olla linane või kalavõrguniit. Põimida labaselt päriniidiga ja lõppeks äär nõopaugupistes üle teha. Muster mustrirehel.

Keelimpistes sohvapadi

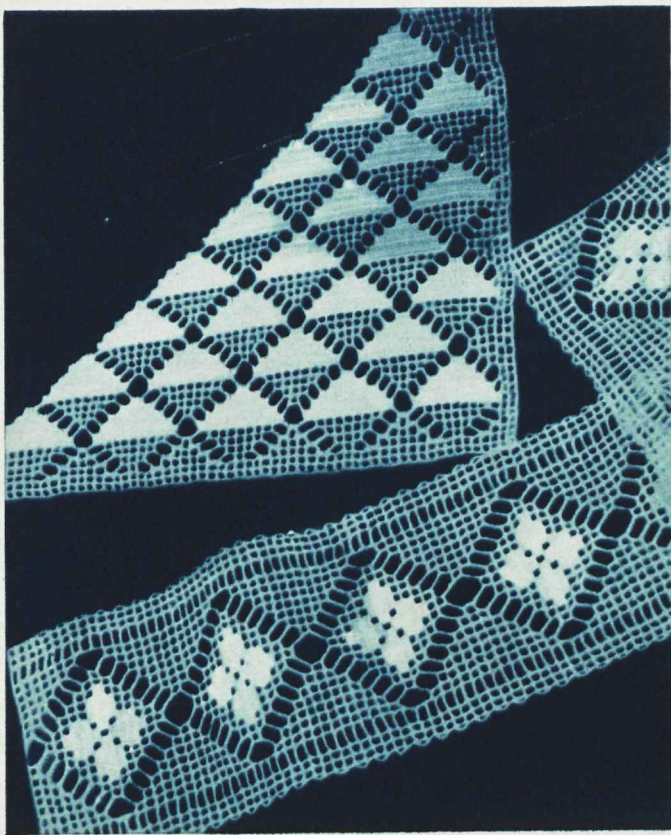
L. Ein.

Padja suurus on 54×44 sm. Ömmeldud käsitöödžuudile kodumaa käsitöölõngadega A. Trässi „Ekstra“ värvikaardi järgi järgmistes värvides: 1) roheline nr. 3, 2) roheline nr. 67, 3) sinine nr. 37, 4) sinine nr. 36, 5) hall nr. 22, 6) oranž nr. 11, 7) kollane nr. 15, 8) pruun nr. 76. Muster mustrirehel.

Väike toledolinake

Linake on tikitud peenele valgele linasele riidele. Lina on 44×42 sm. Põimida märkniit nr. 25 ja 40. Muster mustrirehel.

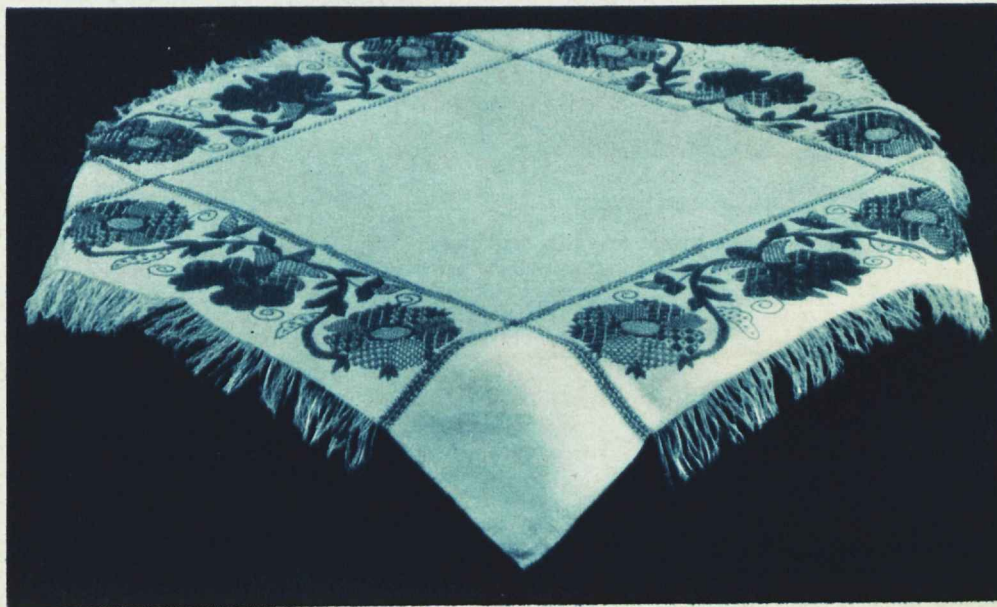
Näpus heegeldatud vahepits ja nurgamotiiv voodipesule

Vahepits ja nurk on edasi-tagasi käivates ridades heegeldatud läikega Ankur heegelnüit nr. 50-80. Nurk on alatud 183 õhksilma ja vahepits 81 õhksilma ülesloomisega. Heegeldada mustrihel antud skeemide järgi.

**Tikitud suvipluus
A. Ervart.**

Pluusi materjaliks võib olla valge siid või linane riie. Tikandid on valmistatud kanva abil ristpistes kahekordsete mulineenitidega. Muster asub mustrihel ja lõige III 84-sm rinnamöödole löikelehel.

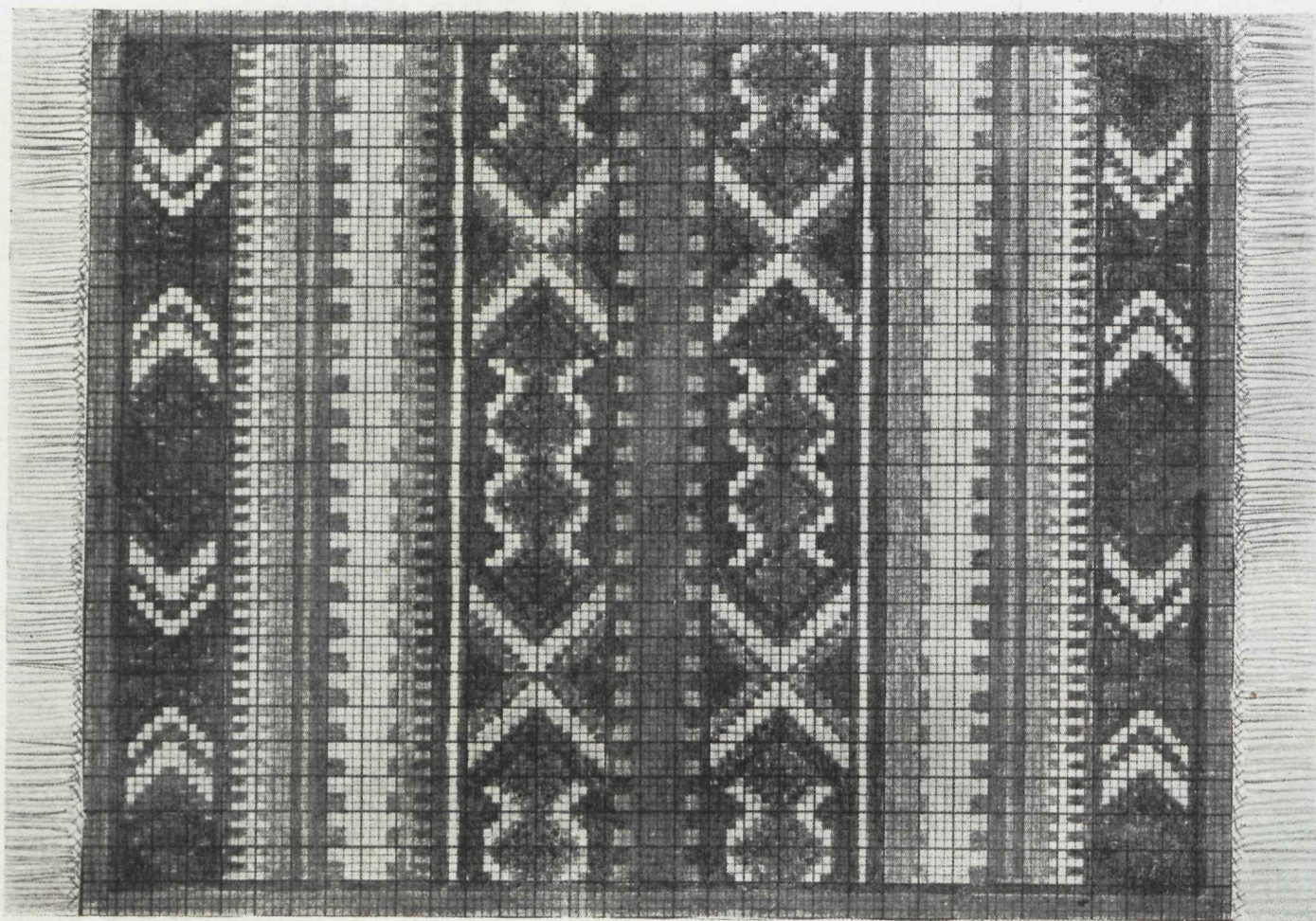
**Tikitud laudlina
L. Ein.**

Lina suurus on 70×70. Lina materjaliks on pleegitud linane riie ja tikitud musta mezzana siidi või mulineega. Muster rahvuspärane. Muster asub mustrihel.

Tikitud sohvapadi

Padja suurus on 45×55 sm. Röömsate värvidega tikitud lillmotiiv mõjub tumedal põhjal väga dekoratiivselt. Muster mustrihel.

Eestikirjaline põrandavaip

Seda vaipa võib põimida, õmmelda rist-, keelim- või mõnes muus tätepistes. Vaiba suurus on 132×104 ruutu. Kui võtta iga ruut 1 sm², siis saame vaiba suuruseks 132×104 sm. Mustrit võib aga suurendada 2 või 1½ korda.

Õmmeldes vaipa ristpistes käsitöödžuudile, mille 3 lõnga annavad 1 sm, üle 2 lõnga, saame suuruseks umbes 100×76 sm. Värvid on antud muustrilehel A. Trässi „Ekstra“ värvikaardi järgi. Muster muustrilehel.

L. Leik.

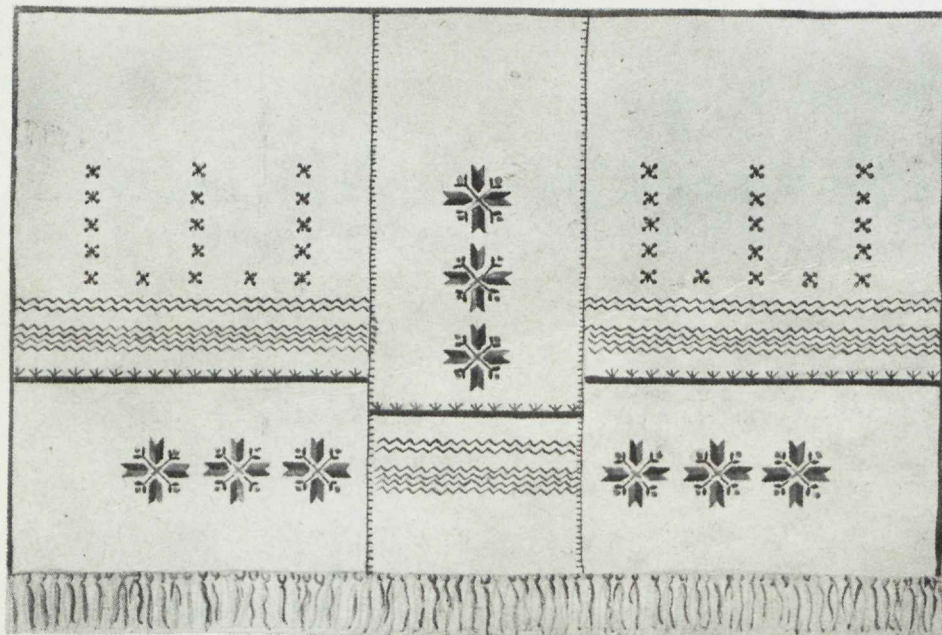
Seinavaip

(Koostatud rahvusmotiividel.)

Vaiba suurus on 140×84 sm. Materjaliks võib olla linane, villane või siidriie. Värviks sobib valge, beež, kollane või mõni tumedam. Tumepunasele siidile näiteks võiks tikkida musta, hõbeda ja helehalliga.

Tikkida side-, madal-, varspistes, nagu näha muustrilehel. Vaiba allääres 8–10-sm narmad, milliseid võib külge panna või otsekohe riidest välja tõmata. Muustriskeemil on 1 ruut võrdne 1 sm². Muster muustrilehel.

E. Nagel

Ilus käsitöö nõual head lõnga.

Sefiirlõng

tuvü märgiga on maailmakuulus.

Nõudke kõikjal!

Käsitöölõng

luige märgiga

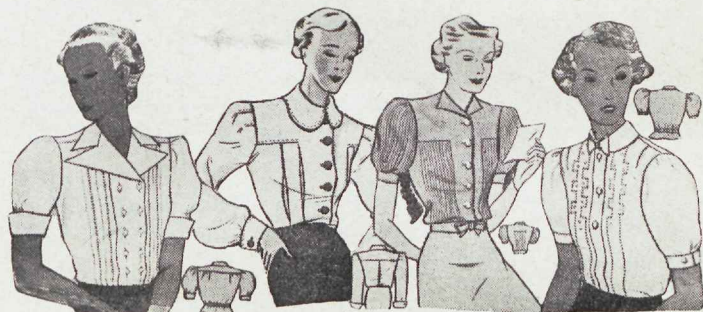
tagab ilusaid värve ja kvaliteeti.

Nõudke ainult juuresoleva märgiga.

Kootud rannajak

Jakk on kootud valgest peenest puuvilli-lõngast ja tikitud punasega. Materjali kulub umbes: valget 250 g ja punast 120 g. Jakk kootakse edasi-tagasi käivates ridades lõigete järgi. Motiivid õmmeldakse punasega, kaugusega üksteisest 4 sm, muustrilehel antud mustri järgi. Lõige IV 92-sm rinnamõõdule lõikelehel.

228

229

230

231

198. Sportlik suvikomplee valgest linasest. Kaheosalist kleiti täiendab lühike bolero. Kleidi passe punasest linasest ja paelärised tresspaelast.
199. Elegantne suvikleit muustrilisest taftist. Pehmelt langetavat žabood kaunistab strassklips.
200. Nooruslik suvikleit valgest või kreemist materjalist. Omapäraselt kaunistab kleiti punane sakkäär.
201. Üleni plisseeritud suvikleit mustal põhjal trükimustriga hiinakrepist. Passe, varrukad ja vöö sinisest taftist.
202. Suvikomplee. Kleidil on sinisel põhjal valged punktid ja lühikesel bolerojakil valgel põhjal sinised punktid. Kleidil punane nahkvöö.
203. Elegantne suvikleit kollakasrohelisest organzast. Kleit on kasutatav nii päeval kui ka õhtul, kui lühikesele seelikule asetada üle pikk seelik. Ees roosa lill. Pilukaunistised.
204. Nägus kleit suveõhtuks kergemustrilisest pehmelt langetavast siidist. Nööpkinnis seljal, seongud varrukail ja ees.
205. Meeldiv suvine õhtukleit täpilisest siidkrepist või pehmest taftist.
206. Nooruslik kleit kollase-valgemustrilisest organidist.
207. Suvine õhtukleit valgest kreppromäänist või žoržetist ja õrnast pitsist. Värvilised lilled ees ja seong taga.
208. Meeldiv öösärk valgest või värvilisest siidist. Kaunistuseks tüllpits, pilu ja auktikand.
209. Nägus särkpüks.
210. Lõigetega, hästiistuv alusseelik.
211. Moodne rannakleit.
212. Moodsalõikeline põll, tikitud või kaunistatud muustriliste riideribadega. Lõige VI lõikelehel.
213. Nägus pidžaama, mille võib valmistada muustrilisest või ühevärvilisest riidest. Sobib kanda rannas või kodus. Lõiked lõikelehel. Pidžaama lõige VII, jaki lõige VIII.

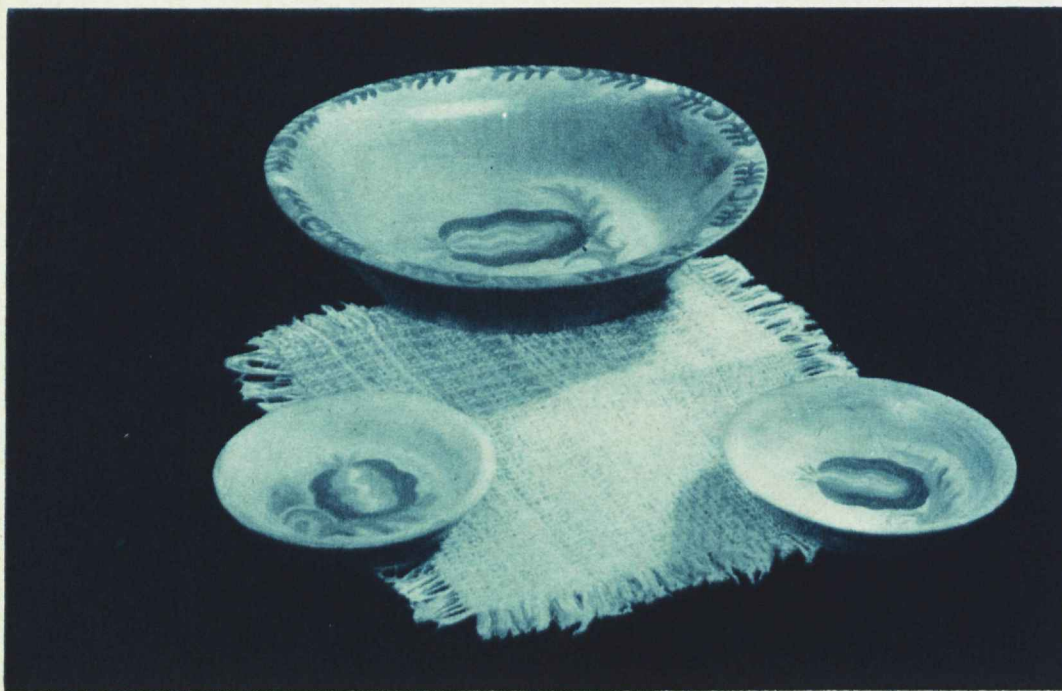
Kootud supeltrikoo

Supeltrikoo koosneb pükstest ja pihikust, mis ühendatud vöö abil. Kududa lõigete järgi. Mustri kudumine on järgmine:

1. r.: 3 silma parempidi ja 1 s. kudumata võtta. mille juures lõng viia silma eest vaheldumisi.

2. r.: eelmise rea kudumata silm parempidi otsast kududa ja 3 s. pahempidi. Tagasikudumisel silmas pidada, et ühesugused silmad oleksid kohastikku. Iga 6. rea järel muster vahetada, nii et parempidi otsast kootav silm tuleks alumise rea pahempidi grupi keskmise silma kohale. Lõige V lõikelehel 92-sm rinnamõõdule.

214. Bolerojakikesega suvikleit muustrilisest riidest.
215. Rannakleit suuremale tütarlapsele.
216. Rannakostüüm: tumesinised püksid, valge pluus. Äärised ruudulisest riidest.
217. Nägus suvikleit tütarlapsele.
218. Suvikleit suuremale tütarlapsele.
219. Kleit tütarlapsele 4—6-a. Lõige IX lõikelehel.
- 220—221. Kaks suviülikonda poistele.
222. Suvikleit väikesele tütarlapsele.
223. Mänguülikond väikesele tüdrukule.
224. Suvikleit suuremale tütarlapsele.
225. Mänguülikond väikesele lapsele.
226. Triibulisest riidest kleit tütarlapsele.
227. Rannakleit 8—10-a. tütarlapsele. Lõige X lõikelehel.
228. Moodne suvipluus vähese pilukaunistisega.
229. Pikkae varrukatega pluus kostüümi juurde.
230. Nägus pluus plisseegruppidega.
231. Auktikandi ja piluga suvipluus.

Puust pähkli- või puuviljaserviis. Lepapuust kausikesi dekoreerib kollakas õis. Suurel kausil on ääres veel pärjornament.

Mõningaid näiteid soomepärasest mööblist ja puutaldrikutest moodsas kodus

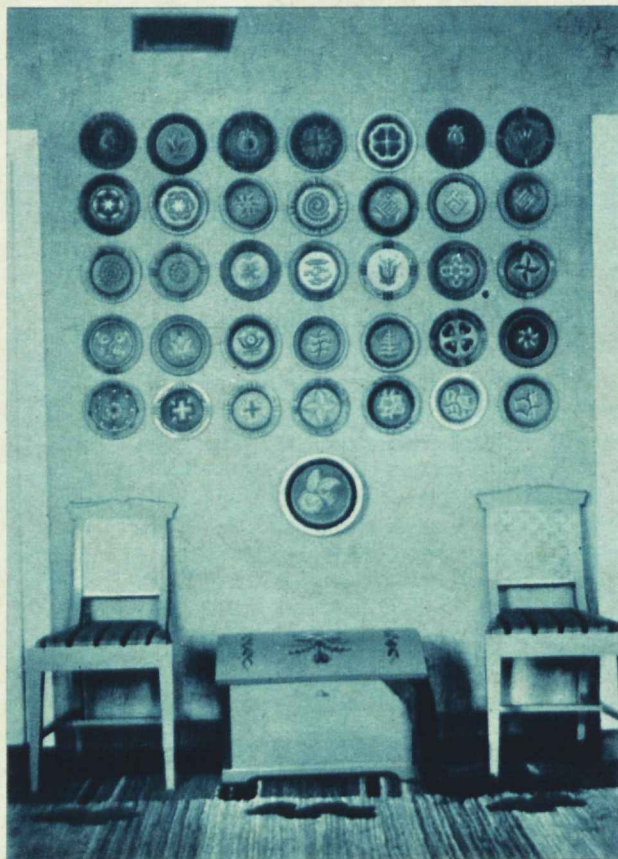
Vanda Johanson.

Viibides hiljuti Soomes, avanes mul juhusega tutvuda omapärase rahvusliku „soome stiiliga“ moodsate kodude sisustamisel. Kaasatoodud üksikud ülesvõtted, mida lugejad leiavad käesolevalt leheküljelt, peaksid rääkima rohkem, kui kuivad sõnad.

Meeldivalt mõjusid kõikjal tarvitusel olevad puutaldrikud, mis olid kaunid ja dekoratiivsed oma võimi ning puutoime tõttu. Ja kuna praegu meie mööbli-, laudlina- ja kardinariietes valitseb eba-

tasane kare pind, siis saavutavad siin parima kooskõla keraamika- ja puuesemed, kui peen portselan või klaas. Väga kauneid võileivataldrikuid ja puuviljakausikesi võib valmistada kasest, vahtrast, maarjakasest ja männist.

Loodan, et need vähesed ülesvõtted mõneleki noorele iluarmastajale annavad julgust ilustada ühtki oma kodunurgakest pildidel leiduvate motiivide eeskujul.

Huvitavalt ja suursuguselt mõjub dekoratiivselt õli- ja vesivärvidega maalitud puutaldrikutega kaunistatud sein. Seina ääres heleroheline kirst, millel kaunistuseks omaniku nimetähed ja kollased lillornamendid. Kirst on nägus ja praktiline ning meenutab ühtlasi meie vanaaegseid rasked „veimevaku“.

Juuresolev pilt kujutab nägusat söögituba ühe soome tekstiilkunstniku soojast ja heledavärvilisest kodust. Mööbel on valmistatud originaaljooniste järgi ja värvitud hallikas-rohelise õlivärviga. Ilustuseks on rahvuspärane lillornament, värvitud pastelltoonides beeži, pruuni, oliivroheline ja roosaga. Nõudekapi ilu tõstavad suuresti kapis asuvad lepuuust taldrikud. Põrandal heledavärviline riideribadest kootud vaip.

Juhan Pahlhäärk

Kaks peenikest kalasaksa

Ühe kirgliku kalamehe saatuslik seiklus

Kalad on niimoodi kokku rääkinud, et nad minu õnge otsa ei hakka. Tulevad, vaatavad, naeravad ja liputavad saba. Mõni sort on niisugune, et sööb ussi konksu otsast ära, ei ütle aitähki ja hakkab ootama, kuni pannakse uus uss.

Ma ei ole muidugi nii rumal, et hakkam ülbetele viidikatele moonavaderiks. Kolin kohe kaugemale, teise kohta ja alles seal panen uue ussi. Ise mõtlen, küll on ikka hea, et inimesel on ajud ning mõistus ja et ta oskab mõelda. Igaüks ei saa alt vedada. Aga samal ajal, kui sedasi arutan, on uss konksu otsast jälle kadunud. Keegi ainult maigutab õnge juures suud ja pilgutab silma: papa, pane uus noos.

Niisugune asi ei mõju närvidele hästi. Aga et ma olen vilunud kalamees, juba lapsest saadik andunud sellele õilsale kirele ja omandanud kõigekülgeid kogemusi, siis ei saa kuidagi oma armsast spordist loobuda. Nii pea, kui taevas hakkab sinendama ja aasad haljendama, läheb õngeritv nagu iseenesest selga ja muudkui otsad vette. Võin istuda tundide kaupa ja oodata. Tean muidugi, et kõik vee-elukad marsivad ninakalt mööda, kuid oma kōdi on ikkagi: viimaks mõni ometi?

Käesoleval suvel tegin targasti ja läksin õige varakult suvitama. Varasel ajal ei ole linnad end veel jõudnud suvituspaikadesse laiali kallata ja saad rahulikult üksinda mööda metsi ning nurmikuid ringi kolada. Asusin paika pidama ühte kenasse sisemaa kuurorti ja et esimesed päevad olid vihmased ning pansioniproual kena tütar, siis kasutasin juhust, et oma isikut veidi kiita ning kangeks teha. Nagu see inimese iseloomus juba kord on.

Mind haaras mingi senitundmatu usk oma võimeisse ning jõusse. Ja et olen esijoonel kalamees, siis liikus muidugi jutt peamiselt kalapiügi ümber ja nende tegude ümber, mis ma sel alal korda saatnud. Andsin neile kõigepealt põhjaliku õppetunni: misukese ilmaga võtab haug ja misukeseaga ahven, kuidas käib püük spinninguga, põhjaõngega, vedelaga, paksu ning peenikesega, misukesed kombid ja salavigurid on laksforellil ning angerjal, kuidas neid sööta ja kuidas joota. Mul olid siin ammutamatud teoreetilised teadmised ja kõik kuulasisid sügavas hardumuses. Erilise ja huvitavama peatüki moodustasid muidugi minu juhtumused ja seiklused: kunas tõmbasin puudase havi, kunas paaripuudase lõhe, kunas noppisin forelle kui ubinaid uibult. Ise tundsin selle juures, kuid eneseusk tõusis otse taeva alla, ja sõnasin:

„Homme hakkam siin pihta. Saame siis kalapraadi terveks nädalaks.“

Pansioniproual oli näol õndsalik naeratus.

Ei saa keelda, et oli pisut kõhe tundmus, kui teisel homikul marssisin jõe poole, ilmatu palk seljas ja mannergusse täis. Aga trööstisin ennast: kord peab ju ka minu tänaval olema pidu ja kõik momendid näitavad, et sel suvel algab hoopis eriline periood mu kalamehe-karjääris.

Pagan teab, aga õhtuks kippus tuju puruks pöruma. Ussid olid peaaegu otsas, aga kalad olid kõik jões. Paistis vägisi, et mu karjääris esialgu vähemalt mingisugust muutust polnud ette nähtud. Aga mis ütlen kodus?

Hakkas minema juba hämaraks. Kenakene meeleheide ronis hinge. Tegin pattu ja vandusin: tont võtaks neid kalu ja kalapiüki takka järele. Aga just keset seda ülemeelikut vandumist sammus üks noormees minust mööda, õngeritv seljas ja kalakott käes.

Nagu taevast saadetud!

See asi läks libedasti. Mees oli tulnud kaugemalt ja püüdnud kaks laksforelli. Kenakesed pirakad härrad, rõõm vaadata. Kaup oli põhimõtteliselt kohe koos, mees nõudis ainult, et läheksime poe juurde ja kaaluksime ära. Muidugi ei tea hinda võtta.

Selle vastu polnud mul midagi. Läksime, kaalusime ära ja olidki kalakesed minu kotis. Hind oli võrdlemisi inimlik, nii et mu tuju oli väga rõõmsas kraadis, kui sammusin koduuksest sisse. Tegin väga väsinud näo ja viskasin kalakoti lauale.

„Äh!“ ütlesin, „siin jões ka mõned kalad! Ainult naelased ahvenad ja kolmesed havid! Viskasin kõik tagasi, mis niisuguste sitikatega peale hakata! Aga kaks laksforelli,

vot need on juba peenemad saksad ja need tõin ära. Päriskenakesed purikad.“

„Heldene valitsus!“ hüüdis pansioniproua mees, „laksforellid! Forelle pole meie jões veel nähtud, eluiganeski mitte, olen siin sündinud ja kasvanud. Sa armas aeg!“

„Jaa!“ venitasin mina võidurõõmsalt, „kõik oleneb oskusest, kuidas, kus ja mis. Igaüks muidugi ei saa.“

Kõik vaatasid mu otsa aukartuse-värinaga.

Siis hakkas proua värisevi käsi kalakotti lahti harutama. Harutas ja tõmbas välja. Mul läks silme ees siniseks. Kotis olid kaks heeringat. Kaks tavalist äravettinud merehulgust. Tupp tekkis paksu ja kibedat lehma.

Vajusin maa alla.

Muidugi, poe juures oli too forellimees selle asja salakesi ära toimetanud. Ja kui poemes teisel päeval naerust võppudes kõigile kudedele jutustas, kuidas ja mis, siis pidin kiiresti enesele otsima uue suvituskoha.

Aga see kõik ei tähenda midagi. Ikka loodan, küllap meiegi tänaval on kord pidu.

406

Et mitte rikkuda oma hambaid hapetega, mida sisaldavad kõik limonaadid ja marjamahlad. Eriti kardetavad on happed, mis moodustuvad suus bakterite mõjul. Nende vastu võitlemine on igasuguse suuhoole esimene ülesanne. Parim abinõu on siin Nivea-hambapasta, mis säilitab hambad terved, puhtad ja hiilgavalt valged.

Hinnad: 50 s. ja 75 s. Werner Mehks, Tallinn

Nivea-hambapasta

Tüsenemine - naise igavene mure

Leidub vaevalt naist, kes ei muretseks oma kehakaalu pärast. Mure tüsenemise pärast pole alati vaid moetuju, vaid on paljudel juhtudel ka täiesti õigustatud. Asjaomased tunnevad vaistlikult, et ülemäärane lihavus peab olema mingisuguse haiglase muutuse tunnuseks kehas.

Enne kui asume selgitama rasvumise mõistet ja põhjusi, peame otsustama küsimuse, kuna tuleb inimene lugeda liiga tugevaks. Ei olegi nii kerge kindlaks määrata, kui raske peab olema normaalne inimene. Seal tuleb arvestada vanust, sugu, rahvust, individuaalset konstitutsiooni, rinnamõõtu, kui soovitakse leida keskmist arvu, eriti seda kaalu, mille juures normaalne inimene end hästi tunneb. Väärtusliku kaalutabeli on koostanud saksa kliiniklane prof. Brugsch. Selle tabeli järgi peavad 170 sm pikkused 25—29-aastased kaaluma 66,42 kg, 30—34-a. 67,84 kg jne. Ka need keskmised ei sisalda midagi lõplikku, sest tuleb sageli ette, et inimene tunneb end hästi oletatava ebanormaalse kaalu juures, olgu see siis paar naela üle või alla matemaatilise keskmise, ja ka kliiniliselt objektiivselt seisukohast peab teda tunnustama täiesti terveks. Sel puhul ei saa tõesti kõnelda tüsedusse kalduvusest. Alles kui keharaskus ulatub 8 kuni 25 kg üle normaalsuure, tähendab see rasvumist mitmesuguses astmes.

Nõuandeid saleduskuuri teostamiseks ei tohi anda aga naistele, kes on iseendast normaalse kaalu juures, kuid edevuse teinud aetuna sooritavad mahavõtmist igasugusel lubamatul teel.

Kuid ka teine äärmus on kahjulik, s. o. ülemäärane maiustiste söömine ja rikkalikult kaetud laua armastamine. Peab teadma, et juba väikegi ülearune toidumäär kasvatab pikaajalist rasvakihti. Kui sellega seltsib veel teatav laiskus, liikumise puudus, istuv eluviis, rohke uni, peavad tüütud rasvaladestused loomulikult veelgi suurenema. See rasvumise kuju on oma põhjuste tõttu kõige ilmsüütum. Vastav dieet, võimlemine ja rohkem liikumist värskes õhus viivad kehakaalu varsti tagasi normaalsuureks. Niisamuti on lugu nende juhtudega, mille puhul on tegu kudede ülemäärase niiskusesisaldusega, mida võib kõrvaldada süstemaatiliste higistamiskuuride ja vastava dieediga. Kaugelt tõsisem ja

raskem on nn. endogeenne rasvumine, mille puhul põhjused peituvad näärmetesüsteemi häireis. Sel korral aitaks asjatundlik lahenduskuur, mille kohta oleks öelda järgmist:

Lahenduskuuri intensiivsusele vastavalt tuleb piirata kaloritarvitust. Seda tuleb mõista järgmiselt: tavalise 2400—3200 asemel piiratakse kaloreid hulka 1600—2100 (kergem kuju) või 1200—1600 (intensiivsem kuju) peale. Nii-suguse vähendamise ja muutmata eluviisi juures on keha sunnitud ülejäänud kaloritehulka kehast endast otsima. Haige ei tohi aga millalgi nälga tunda. Seda saab takistada sagedasti ja vähe süües.

On olemas terve rida järeleproovitud toitlusekirju. Nende peamiseks mõtteks on rasvasisalduse vähendamine ja valkudehulga tõstmine. Valk lahja, keedetud liha näol võib katta umbes ¼ toidutarvitusest. Olulisi süsivesikuid saab puuvilja, juurvilja, salatite, sepiku kujul. Ülemalnimetatud põhjusil, mis nõuavad toidueeskirjade individualiseerimist, ei tohi me siin meelega dieedikarte. Parem märgime siia, mida ei tohi süüa: rasvast liha, rasvaseid kartuleid, praetud kartuleid, kartulikooke, munakooke, rasvaküpsiseid, härjasilmi jne. Köögisoola tarvitamist tuleb vähendada miinimumini, selle aseainena tarvitada sidrunit. Vajaduse korral toetavad kuuri piima-, puuvilja-, salati- ja toortoidupäevad. Ka näljapäev võib mõjuda soodsalt, kuid tuleb ikka eriti silmas pidada, et keha majapidamist väga rõõpaist välja ei lööda.

Ka joogiprobleem moodustab omaette peatüki. Veetartvitust tuleb igatahes vähendada miinimumini. Vägivaldsed kudede niiskusesisalduse vähendamise vahendid kaotavad pikema aja jooksul mõju. Normaalselt kehaarengut toetavad kehalised harjutused, sport, vabavõimlemine, ujumine, tennisemäng, igapäevased ulatuslikud jalutuskäigud, vastav kehahügieen, toaõhu- ja harjavannid. Lihastelliigutamise aktiivne kuju on alati kaugel mõjuvam, kui passiivne. Massaaži hinnatakse liigagi üle. Kõigil tüsedaal isikuil tuleks pidada meele vähem masseerimist, enam marssimist! Hästi mõjub mineraalveeravi (mõrusool, glaubrisool, keedusool). Hüdroteraapilised vahendid, nagu parafiinivannid või hõõgkasti, avaldavad ainult alguses teatavat mõju.

Ilu ja söögikaart

Te küsite muidugi: mis on söögikaardil iluga tegemist? Aga väga palju!

Kui paljud noored inimesed, kelle näonahk kaldub tekitama vistrike ja rasupunne, ei tea, et nad peavad hoiduma rasvastest toitudest, rasvasest lihast ja eriti veel hanerasvast. Nende jaoks valmistatud toidud ei tohi olla tugevasti vürtsitatud. Marineeritud liha- või kalatoidud, majoneesid ja kõva juust pole laual nende jaoks. Kange kohv, tee ja valge viin võivad tundlikel inimestel kergesti soodustada vistrike tekkimist. Välise raviga ühenduses võib saavutada palju kiiremini tagajärgi, kui asjaomased, kes vistrikulise näonaha all väga kannatama peavad, oma toitluse seaksid teisele alusele ja nimelt vähem ärritava toidu suunas. Mitte palju ja hästi süüa, vaid mõõdukalt ja valitult! Esmajoones tuleks eelistada rohelisi ube, nuikapsast, porgandeid, kurke, tomateid, sellerit juurviljana ja salatina. Igapäevaseks joogiks sobiks eriti hapupiim ja värsked marjamahlad.

Ka naha- või ninapunetust võib põhjendada sobimatu toitumisviisiga. Naised, kelle nahk ilmutab sellist ebameeldivat iluviga, peaksid tingimata loobuma ärritavast toidust. Pärast alkoholi, kuuma tee, kuuma kohvi ja rikkalikult vürtsitatud toitude tarvitamist täituvad naha peened veresooned. Sageli lõhkevad need peened soonekesed ja naha alla ilmuvad tüüpilised punased täpikesed, valgudes okslikeks joonteks. Soolatud ja suitsutatud lihast tuleb tingimata hoiduda. Tavalisse söögikorda lülitatagu võimalikult sageli toorest või keedetud aedvilja, salateid, värsket puuvilja ja palju valget värsket juustu või kohupiima. Joogiks võib soovitada puuviljamahla, eriti õunamahla, hapupiima ja viljakohvi. Suurepäraselt mõjub eriti naha- või ninapunetuse puhul järgmine jook: ½ liitrit vett 1 supilusikatäie meega 3 minutit keeda lasta, siis tulelt võtta ja lisandada ühe sidruni mahl. Seda võib juua külmalt või ka lonksaaval soojalt. Öhtuks juuakse tass lavendliteed.

Värvitu, halli jumega naised peaksid kõiki toite ja jooke võimalikult soojalt saama. Veel tähtsam on, et nad toidu hästi ja kaua läbi mäluksid. Sellega saab toit hästi süljega segatud, mis hõlbustab seedeprotsessi, ja pealegi saavad mälumislihased enam verd. Verega rikastumine kandub üle ka näonahale, mis omandab meeldiva, terve jume. Öunu võib süüa alati ja igas valmistusviisis.

Kahvatud, õrnad tütarlapsed peaksid jooma peamiselt sooja piima ja aegajalt klaas punaveini. Lihaarmastajad nautigu võimalikult sageli maksa ja eelistagu seda kiiresti praetud kujul. Palju rohelist, sest see sisaldab klorofüllit.

Vanaduse lähenedes, kuid mõnikord ka nooremal inimesel hakkavad juuksed välja langema. See tähistab sageli ränihappe puudust kehas. Kohase toiduga saab varustada keha selle tähtsa rakuehitusmaterjaliga. Kõik juurviljad sisaldavad suuremal või vähemal määral ränihapet ja peaksid seepärast õige sageli lauale ilmuma.

Arukalt valitud toit on parimaks iluravivahendiks, mille abil võib kõrvaldada iluvigu ja pehmed haiglasi nähtusi.

Tugevast
jõupaberist pakendis kloorivaba

PESUPULBER

Marex

on võistluseta

Lastega metsas ja aasal

Kool sulges nüüd väravad, kauaoodatud vabadus on käes! Lapsed ootasid teda kaua ja suure igatsusega — vanemad aga kuidagi murelikult. Mida hakkame lastega peale pikal vaheajal? Kui minnakse suvitama, siis on asi lihtsam lahendada, sest uus ümbrus mõjub juba lastele selliselt, et nendega on kergem hakkama saada. Aga kui ollakse sunnitud koju jääma, on mõlemale poolele parem, kui püütakse lastele anda võimalikult palju vaheldust. Matkata! Seda kirjutatakse praegu kõikjale suurte tähtedega. Ehk on koolivaheajal vanemal ainus võimalus koos lastega matkata. Ema võib kord rahuliku südamega piirata miinimumini koduste tööde määra ja minna lastega välja loodusesse.

Kuulukse olevat isasid, kes neid matku kasutavad lastele õpetlikus toonis loengute pidamiseks. Ja siis on need isad haavunud, kui lastel hakkab igav ja nad kipuvad valla-tama! Ei, nii ei tohi asi olla: kes lastega matkama läheb, peab ka ise lapseks saama!

Looduseriik on nii imeline, et pakub meile ammutamataid kõneteemasid. „Isa, mispärast? Ema, miks?“ kõlab läbisegi küsitlusi. Tean isa, kes vastas igale laste küsimusele: „Ei mina tea — lill on lill.“ Lapsed olid põhjalikult pettunud. Ei teeks viga, kui kord enne väljasõitu looduslooraamat ette võetakse ja läbi vaadatakse, et mitte seista rumala näoga küsitlevate laste ees. Teisest küljest pole ka sugugi vajaline olla rändav loodusloomuuseum, võib rahulikult ka tunnistada, et mõnda asja ei tea. Paremini öelda seda, kui lastele meelega valetateid anda, sest need tulevad varem

või hiljem ikkagi avalikuks, mis kahjustavad laste usaldust vanemate vastu. Vanemaid ei võeta enam tõsiselt!

Väljasõidul peab oskama ka vaikida. Nii imeilus on vaikides vaadelda looduse elu ja tegevust. Ka lapsi peab mõistlikult oskama niikaugemale juhtida, et nad häält tasandavad ja ka kord nagu palves võivad seista miski ees, mida nad ei mõista. Lapsele pole see kindlasti nii lihtne, aga tal tuleb seda õppida, sest inimesed, kes pole iialgi õppinud vaikselt palves seisima, need ei oska ka hiljem kuulata sisetunde tasast häält, nende hinges kaob kõik igapäevsesse halli raginasse.

Isa ja ema peavad ka kuulata võima. Just säärasel rännakul läbi vaba looduse avaneb lapsesüda kergemini kui kodus. Seal jutustatakse asju, mis muidu nii kergesti üle huulte ei taha tulla, sest seal tunneb laps: täna on vanemal minu jaoks aega.

Ema peab vahel kas või mõlemad silmad kinni pigistama, kui lapsed selliselt rännakult tagasi jõudes laotavad puhtaksküüritud köögilauale kive ja taimi. Ema ei ütle midagi, nähes laste rõõmsaid silmi — sest mida küll ei teeks ema, et aga laste silmad säraksid.

Säärased rännakud süvendavad ja tugevdavad armastust kodu ja kodumaa vastu. Kui laps tunneb, et see ilus mets, kus ta kõnnib, see tore lilleväli, kalad ojakeses, linnud ja liblikad — et kõik, mis nad näevad, kodumaale kuulub, siis ärkab lapsesüdamel soov ja saab tõsiseks töötus: kodumaad tuleb kaitsta, kuis iganes võimalik!

Printsessi sinine tõld

Paljude aastate eest elas ilus, kuri printsess. Ta oli vanemate ainus laps, keda vanemad väga armastasid ja hellitasid. Ent printsessike oli süd ametu ja kuri ning mõtles, et kõik peab sündima alati tema soovi järgi.

Tal oli väga palju kalleid mänguasju, aga ometi tüdines ta neist pea ja nõudis uusi. Ühel päeval kinkis sultan talle ilusa sinise tõlla, milline peagi muutus printsessile väga armsaks.

Ühel päeval taas sõites sinises tõllas ei pannud ta tähele tõusvaid rajupilvi. Ligines äike.

Kui ta jõudis tihedasse metsa, seisis tema teel üks vana naine haokimbuga. Printsess tõstis oma piitsa. „Eest ära, vana puunaine, või ma sõidan sulle peale,“ hüüdis ta. Kuid vanaeit ei liigutanud end, vaid sirutas paludes käe almuse järele. „Säh, siin on sulle!“ lõi printsess piitsaga vana naise käele. Viimane, minnes teelt kõrvale, tõstis ähvardades löödu käe printsessi poole.

Viimane peatas hobused, et tõllast väljuda, siis aga jäi ta tardunult seisma: välgsühvatus purustas hoobiga ta ilusa sinise tõlla rusudeks.

Printsess seisis viivu pisarsilmil õnnetuskohal, siis võttis aga hobuste ratsmetest kinni, hüppas ühele selga ja ratsutas voolava vihma käes tagasi lossi.

„Minu ilus sinine tõld on purustatud,“ oli esimene, mis ta vanematele kaebas, „ning ainult see vana naine on selles süüdi. Kutsu kõik oma töölisid kokku,“ ütles ta isale, „et nad mulle kiiresti valmistaks teise samasuguse tõlla.“

Kuningas täitis tema soovi, ent ükski tööline ei osanud valmistada säärast tõlda. Seal astus keegi noormees ette ja kõneles: „Mina võiksin võib-olla printsessi soovi täita, ent enne ma pean sultani maale reisima, et uurida, kuidas tehti sinine tõld. Kuid mul on vana ema, kelle eest peaks seni keegi hoolitsema. Minu sõit võiks ainult siis teostuda, kui minu ema võetaks seniks lossi elama.“

Printsess töötas naise eest hästi hoolitseda ning noor tööline asus reisile. Ta ema elas nüüd lossis. Ühel päeval nägi printsess, kuidas naine lossiköögist süüa tõi ja selle asemel, et oma tupp minna, lahkus tagaukse kaudu lossist. Ta järgnes talle ja nägi, kuidas viimane metsa läks ning söögi vanale naisele andis, kes kord printsessi vihastas.

Nüüdsest peale raskendas printsess vaese naise elu lossis igal viisil. Ta ei mõelnud enam antud lubadusele, vaid sellele, kuidas vaest naist piinata.

Peagi saabus tagasi töölispoiss. Ta käik oli õnnestunud. Esimesel jällenägemisel tundis ta vaevu oma ema, viimase juus oli murest muutunud valgeks, ent ühtegi kaevet ei tulnud kurja printsessi üle ta huultelt.

Sinine tõld sai pea valmis. Printsess leidis ta täpselt samasugusena nagu oli eelmine. Ta tahtis teda kohe proovida ning istus sisse. Vaevalt oli ta sees, kui sinine tõld hakkas liikuma ja sõitis suure kiirusega ilma hobusteta minema, nii et kadus printsessil kuulmine ja nägemine.

Kui printsess ärkas, leidis ta enese võõras metsas ning tõld oli kadunud. Nüüd pidi printsess leidma midagi, mis ta elu sees hoidis. Ta sõi marju ja juuri ning magas kõva maa peal. Kurvastusega mõtles ta ilusale pehmele ja kuldsele voodile. Ei olnud talle varem kuninglik söök küllalt hea, siis nüüd pidi ta nälgima, mõistes ühtlasi kui suur heategu on hädasolijaid aidata.

Õõsi ei leidnud printsess rahu — metsast kuulus ohkeid ja kaebeid, nagu oleksid need inimeste kaebed, kellele ta oma kurjuses halba oli teinud.

Siis ohkas printsess: „Ah, oleksin jälle isa lossis, ma püüaksin alati olla hea!“

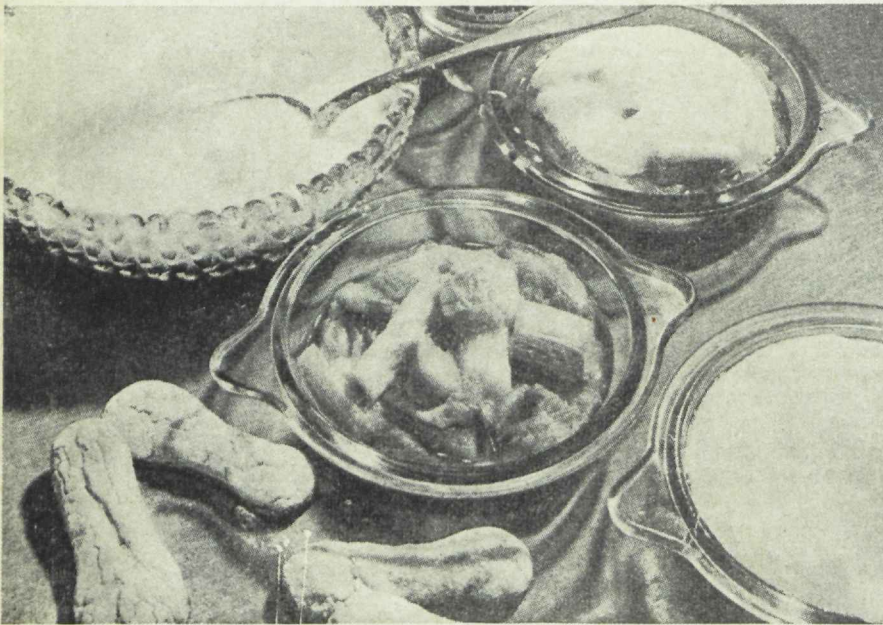
Kui ta oli öelnud need sõnad sügava kahetsusega, seisis sinine tõld jälle tema ees. Ka oli tal ilus tähtedega kleit jälle seljas ja kroonike peas. Printsess istus tõlda ja kohe algas kiire sõit, mis röövis temalt teadvuse.

Kui ta ärkas, peatus sinine tõld isa lossi ees. Printsess jooksis vastutulnud vanemate käte vahele: „Andestage mulle, et valmistasin teile sageli muret! Ma tahan heaks saada, et mind kõik armastaksid.“

Printsessi vanemad suuresti rõõmustudes suudlesid südamlilikult oma last.

Nüüdsest peale kõneldi ainult heast printsessist.

„Deniit“
 NIITIDE
 ERIKAUPLUS
 RAEKOJA PL.13 TEL.468-47

Suvel mitmekesiseid järeloite rabarbrist

SALAT KOLLASTEST VÕI ROHELISTEST UBADEST

Tükeldatud oakaunad keedetakse vähese veega, kuhu lisandatud soola, pehmeks ja lastakse nõrguda. Asetatakse vaagnale, valatakse üle kooremajoneesiga ja kaunistatakse tomativiiludega.

KÜLM HAPUOBLIKASUPP

Hapuoblikad pestakse ja hakitakse peeneks, keedetakse 1—2 l kergeltsoolatud vees. Lisandatakse 2 spl. võid, 3 spl. hakitud tilli, ¼ l hapukoort, millele juurde klopitud 1 munakollane. Võib süüa soojalt või külmalt.

TIKERBERI- JA RABARBRISUPP

½ osa rabarbrit, ½ osa tikerbere keeta vajalise osa vee ja suhkruga hästi pehmeks. 1 munakollane kloppida 2 spl. hapukoorega ja segada eelmisele segule juurde. Ümber segades kuumutada kuni keemiseni (mitte keeta). Süüa röstitud saiaviiludega.

TOMATISÜLT SUITSUKALAGA

500 g tomateid keeta vähese soolveega pehmeks ja ajada läbi sõela. Lisada juurde ühe sidruni mahl ja nii palju kala- või lihaleent, et saame 1 l vedelikku, siis sulatada 10—15 lehte kalaliimi. ½ osa kalaliimiga segatud tomativedelikust valatakse vormi ja lastakse tarduda, siis asetatakse vormi puhastatud suitsukalatükikesed ja valatakse teine osa leemest peale. Asetada jahedasse ja lasta tarduda. Vormist välja- löödud kaunistada ta redise-, tomati- ja munaviiludega.

MUNAKREEM

15 g kalaliimi pesta külma veega ja sulatada väheses kuumas piimas. Juurde segada ½ l rööska koort, 100 g suhkrut, 6 munakollast. Asetada nõuga kuumale vette ja kuumutada hästi ümber segades, kuni mass läheb paksuks (mitte keeta). Valada vaagnale ja lasta tarduda. Asetada peale munavalgekoogikesi ja valada üle vahukoorega. Garneerida rosinate või maasikatega.

MUNAKOOGID RABARBRIGA

250 g rabarbritükikesi hautada pehmeks suhkruga ja tüki- kesse võiga. 1 kl. piima, 100 g jahu, veidi soola, 4 munakol- last ja 4 munavalge vaht segada taignaks. Koogipann ajada vähese võiga kuumaks, panna igasse vormi veidi rabarbrimassi ja valada taigat peale. Küpsetada mõlemalt poolt pruuniks ja riputada üle kaneeli ja tolmsuhkruga.

LIHA AEDVILJAGA

A i n e d: 1—½ kg värsket liha (sea-, vasika- või lamba- liha), veidi paprikat, suhkrut, sidrunimahla, 2 keskmist sibul- lat, mõned kartulid ja mitmesugust värsket aedvilja.

Liha lõikuda väikesteks tükkideks ja pruunistada koos sibulaga. Järgnevalt veidi soola peale riputada, vett lisan- dada ja kaetult hautada. Siis lisandada peeneks lõigatud aed-

vili ja kartulid. Maitsestada sidrunimahla, paprika, vähese suhkruga ja soolaga. Soovi korral lisada juurde 2 spl. hapu- koort.

MAASIKAKOOGID

A i n e d: 3 muna, 150 g jahu, 100 g võid, 1 teelusikatäis sidrunimahla, 2 spl. hapukoort, võipiima, nootsatäis küpse- tuspulbrit, 2 kõvakskeedetud munakollast, mis hästi peeneks hõõruda.

Nimetatud ainetest valmistada taigen, 2 korda välja rul- lida, kokku lüüa ja ½ tundi seista lasta. Siis hästimääritud plaadile välja rullida, ääred plaadi ääri pidi üles seada ja küpsetada. Kui jahtunud, siis asetada peale maasikad, mil- lele on juurde segatud 2 vahulelöödud munavalget 2—3 spl. suhkruga. Maasikaid peab olema nii palju, et nad taigna kinni kataksid. Järgnevalt veel veidi üle küpsetada, kuni pealt munavalge kollakaks tõmbub, välja võtta ja suhkur peale raputada.

SPARGLI- JA HERNEKAUNASUPP RIISIGA

Vajalik hulk spargleid lõikuda väikesteks tükkideks ja keeta väheses soolvees pehmeks. Lisada juurde 2 spl. võid ja soovi korral jahutummi. Süüa keedetud riisiga.

KOHUPIIMAVORM

Taldrikutäis keedetud kartuleid lõikuda õhukesteks vii- ludeks, riputada peale soola ja asetada vormi. 500 g kohu- piima pressida läbi sõela, segada juurde 3 munakollast, 1 klaas koort või piima, 1—2 spl. jahu, ½ tl. küpsetuspulbrit ja maitse järgi soola. Lõppeks segada juurde 200 g kuupi- dekslõigatud sinki ja munavalged. Segu valada kartulitele, asetada peale mõned võitükikesed ja küpsetada ½ tundi praeahjus.

LILLKAPSAS KALAGA

Tükeldada 1—2 lillkapsast ja keeta väheses sool- vees pehmeks. Siis lasta nõrguda. Kala keeta maitseaine- tega väheses vees, puhastada luudest, lõigata parajas suuru- ses tükid ja asetada ühetasase kihina vaagnale. Kalatükki- dele asetada peale keedetud lillkapsas. 2 spl. võid pannil pruunistada, lisandada 1 spl. jahu, 2 spl. koort, sidrunimahla ning parajal määdul kalakeeduvett, et saaks paks kaste. Valada üle kala ja lillkapsa.

SIDRUNIKREEM MAASIKATEGA

4 munakollast 100 g suhkruga ja 1—2 sidruni mahlaga hästi vahule hõõruda. 4 lehte kalaliimi sulatada ja juurde segada. Lõppeks lisandada kõvaks vahuks löödud munavalged. Tõsta klaasidesse ja kaunistada maasikatega.

KALA- JA AEDVILJASUPP

Peeneks lõigatud aedvili, nagu porgandid, sellerid, sibul- lad, tomatid, värsked kartulid jne., hautada vähese vee ja 1—2 spl. võiga pehmeks. Kalad keeta, luudest puhastada ja tükeldata. Kalaleem aedviljale läbi sõela peale valada. Lisada juurde kalatükikesed, 1—2 spl. hapukoort ning ripu- tada peale peenedatud tilli ja petersellilehti. Maitsestada soolaga.

KARTULID TILLIGA

Värsked kartulid pesta, koor ära kaapida ja siis kartulid keeta. Kastrulis sulatada 1—2 spl. võid või rasva, lisandada peeneks hakitud sibul, lasta läbi praadida ning lisada juurde 1 spl. jahu. Segada juurde ¼ l hapukoort ja veidi vett. Sel-

Pilt=ilus

on ainult sine nooruslik värskel nägu. Isegi terna, ilusajoueline nägu võib muutuda vastitult, kui ta kõiguga viitlõudega ja tebratõudega üle on käitunud

Kuidas saab ilusaks?

Suovitavalt andmeid naha ja ilu eest hooldamiseks leiate teie Amourette iluseebi juures. Amourette iluseep on tarvilik, kui soovite saada: Tebratõhed. Vinnid. Laseubatud poorid muista peadega. Sigiläige. Punetus. Rõõm või muu naha ebapuhitus. Võrratu abiudu kauni noorusel. nõojume omamifets. Medifon.

Juuksevärv

Rekord

värvib hallid juuksed ja habeme pesuehtsalt blondiks, šatää- niks, pruuniks ja mustaks. Värvimine on lihtne, õpetus on kaasas. Ehtne „punase ankruga“. Saadaval apteekides, kosmeetika- rõhukauplustes.

lesse kastmesse asetada kartulid. Üle riputada tublisti peennendatud tilli, petersellilehti ja murulauku. Süüa külma prae või singi ja lehesalatiga.

VÄRSKED HERNED PEKIGA

Herned vähese vee ja 1 spl. võiga pehmeks hautada, pekk lõikuda kuupideks, pruunistada ja valada hernestele peale.

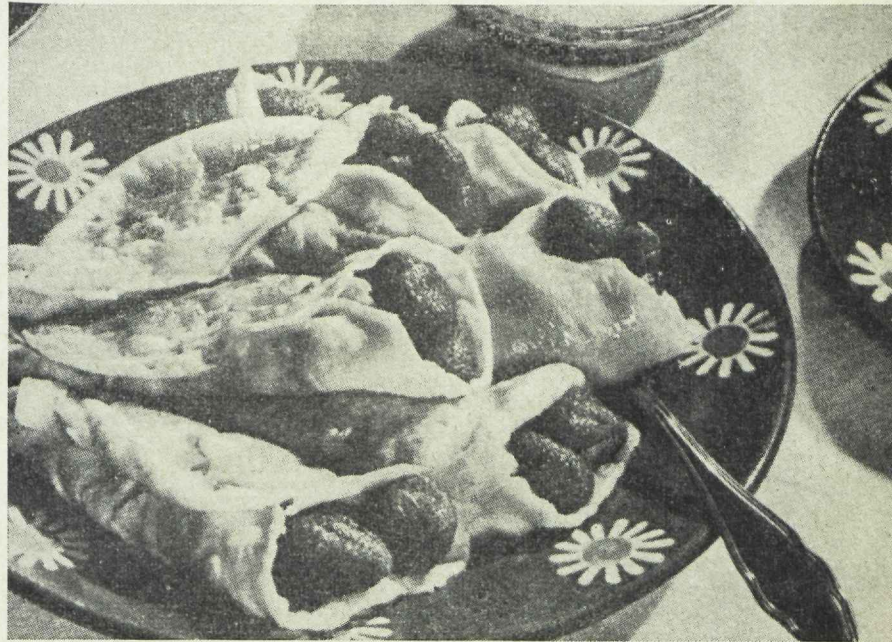
VASIKARIND AEDVILJAGA

Vasikarind moorida, tükeldada vaagnale ja valada üle kastmega, kuhu juurde lisatud hakitud tilli ja petersellilehti. Puhastatud aedvili keeta üksikult sortide viisi vähese vee ja võiga pehmeks. Maitse järgi lisandada soola ja asetada siis ilusasti vaagnale. Anda toorelt lauale rasvaspraetud kartuli-viiludega.

MOOSIKOOGID

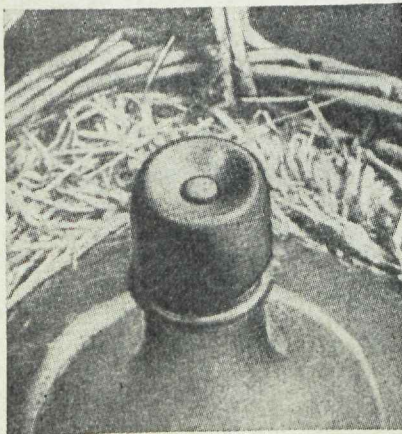
150 g võid (või pool sellest riivitud keetekartuleid), 200 g jahu, 60 g suhkrut, 30 g riivmandleid, veidi sidrunimahla ja — koort (kui valmistada taigen kartulitega, on soovitatav lisada juurde vähemalt ½ muna).

Ained segatakse leivalaual pehmeks taignaks, rullitakse parajasti paksuks ja tõugatakse ümmargused koogikesed. Iga koogi keskkoha surutakse auk, täidetakse keedisega või marmelaadiga ja küpsetatakse. Kui võida koogi servad muna ja riputada koogile hakitud mandleid, jäävad nad eriti kenad. Võib määrada koogiääri ka sooja jahulahusega ja riputada siis mandlid peale.

Maasikatoidud on karastavad

Olga Kesk

Pudeli suu suletakse kummikapsliga

Valmistagem puuviljadest ja marjadest käärimata mahlu!

Kõige ideaalsemaks hoidiseks meie päevil, s. o. tervisliku toidu ajastul, peetakse mahla. Mahla ideaalsust toiduainena kinnitavad tervislikud, majanduslikud, ratsionaalsed ja rahvamajanduslikud omadused. Need omadused läbivad nii mahla saamise kui ka tarvitamise protsesse.

Rahvatervise seisukohalt mahla analüüsides selgub, et mahl toiduainena ja karastusjoogina sisaldab maksimaalset tervendavat mõju, kandes edasi kõiki neid ideaalseid oma-

dusi, mis on olemas marjades ja puuviljades. Ja veel enam! On tõestatud, et need omadused on mahlades veel tugevama määral esitatud, kui aines eneses. Näiteks:

soolade hulk	õunas 1 kg kohta	2,17 g
„ „	õunamahas 1 „ „	4,2 g
„ „	sõstras 1 „ „	2,42 g
„ „	sõstramahas 1 „ „	4,24 g

Mahla teevad ideaalseks toiduaineks temas leiduvad tervisliku toimega mineraalsoolad. Puuviljades ja marjades olevatest sooladest tuleks nimetada eeskätt kaaliumi, naatriumi, kaltsiumi, magneesiumi, rauda ja mangaani. Soolade olulist tähtsust inimorganismi seisukohast, kusjuures mitmete haiguste tekkimine on ühenduses nende soolade puudumisega toidus, tõendavad nimekate füsioloogide kirjutised ja analüüsid.

Mahl kui konserv pole mingisugune luksus, niisamuti pole ta ainult karastusjook, vaid ta võib kujuneda ka suureks tervisallikaks. Et mahl on arstimiks mitmesuguste haiguste korral, seda tõendavad kõik toitlusteadlased. Alljärgnevalt esitame sellest mõned näited.

R. Berg ütleb, et kõige raskematel haigusjuhtudel, kus organismi toitmine osutub raskeks, on heaks abistajaks mahl. Prof. v. Noorden tõendab, et mahl on heaks rohuks neeru-, maksa- ja südamehaiguse puhul. Max Rubner väidab, et mahl mõjub hästi mao tegevusele. Dr. H. Balzli oma teoses *Kunst u. Wissenschaft des Essens* analüüsib kõiki puuvilju ja mariu. tuues välja eriti nende haigusi ravivaid omadusi.

Tähtis oleks, et ka meil leviks mahlade valmistamine nii hoogsasti ja jõudsasti, nagu see on sündinud Šveitsis ja Saksamaal, tänu valitsevale teadlikkusele tervislikust toidust, ja sellele tänuväärne tööle, mis selle väärtusliku toiduaine levikule on teinud riikide toitlustuskeskused, mitmesugused organisatsioonid nii maal kui ka linnades, taotledes ainult ühte, seda kõige õilsamat sihti, milleks on rahva tervise eest hoolitsemine. Emadel ei tuleks unustada, et mahl kujuneb laste toitmisel tähtsaks teguriks. Juba sündimisest peale 2—3 kuul on mahl arstiteaduse poolt tunnustatud lisatoit ja koguni hädavajalik soola- ja suhkruallikas. Kui mahla on soovitatud imikule, kuidas võiksime kahelda tema heades omadustes kaitsetoiduna täiskasvanuile.

Kevadine nahakaitse!

Kevadel, mil päikese ja tuulte mõjul ihumakk kergesti ärritub ja igasugused naharikked ja punetused tekivad, tuleb naha eest eriti hoold kanda. Naha kaitseks on parim vahend **LIDO KREEM**, missugune, sisaldades D vitamini ja kolesteriini, annab nahale ilu ja värskest, tehes naha sametpehmeks. Näo pesemiseks soovitage eriliselt prepareeritud **LIDO SEEPI** ning tedretähtede vastu meie kuulsat kreemi **Metamorphosa**.

PARIM TUALETTKREEM
SISALDAB D VITAMIINI
SOODUSTAB NAHAILU
TÕSTMIST.

AKTSIASELTS „ODOR“.

Meil kasvavatest puuviljadest ja marjadest, millest valmistatakse mahla, tuleb esijoones nimetada õunu ja pirne, mille mahl on selles mõttes ideaalne, et ta ei vaja veega lahendamist, ega ka suhkrut. Teisele kohale tuleksid asetada sõstrad, nende seas eriti esikohale seades mustasõstra oma täiendusainete rohkuse ja tervendava mõjuga. Õunad ja sõstrad tulevad esikohale nihutada seetõttu, et nad on teistega võrreldes kättesaadavamad ja odavamad.

Meie marjad ja puuviljad on suhkruvaesed ja hapeterikkad, mispärast annavad häid tulemusi mahlakombinatsioonid. Nii näiteks õunad ja rabarber, mustad sõstrad ja vabarnad, mustad sõstrad ja punased sõstrad, mustad sõstrad ja karusmarjad, jne.

Kõige ideaalsemaks mahlaks peetakse viinamarjamahla, seepärast mahlade valmistamisel ja tarvitamisel tulevad nad koostiselt viia lähemale viinamarjamahlale.

Viinamarjamahla koostis on järgmine:

vett	75—85%	valku	1,2—1,5%
suhkrut	12—22%	soolasid	1,5—1,8%

Peale soolade on mahladel ka teine omadus, nimelt suhkur, mis koosneb peamiselt viinamarja- ja puuvilja suhkrust. Sellel suhkrul on see hea omadus, et ta otse toidab organismi, ilma et vajaline oleks seede-protsess, nagu see näiteks vajaline on pilliroosuhkru tarvitamisel. See on eriti oluline haigusjuhtudel. Mahla toiteväärtus on just selle väärtusliku suhkru arvel suur, nimelt sisaldab 1 l õunamahla umbes 100 g suhkrut ja annab seega 410 kalorit.

Arvestades mahlas oleva suhkru nõrga kvaliteediga, tuleb mahla saamisel tarvitada ainult neid tehnilisi võtteid, mis ei tingi suhkru hävinemist. Seepärast just eelistataksegi rahvatoitluse seisukohast käärimata mahla valmistamist ja eriti säärast viisi, kus mahl eraldatakse kas külmalt steriilfiltril abil, mis võimalik ainult suurtööstuses, või auru abil 65—70° C juures. Ragnar Berg väidab, et selle temperatuuri juures ei hävine täiendusained, kuid hävinevad bakterid ja seened, mis põhjustavad käärimist ja rikkiminekut. Auru abil mahla eraldamine on eelistatavam ka seepärast, et see viis on otstarbekas ja annab häid ning otseseid tulemusi. Samuti on säärastelt mahla saamine võimalik ka kõige primitiivsemates tingimustes, mis ei nõua erilist kulu. Mahla valmistamise viise on palju.

1) Võetakse Weck katel või suurem vee- või keedunõu, mille põhjale asetatakse traadist võrk, kuhu asetatakse savikauss. Keedupotti valatakse nii palju vett, et pool savipotti ves sees oleks. Höredam pesuriie (1 m) keedetakse läbi ja seotakse nõõri abil poti kõrvade külge (vajaduse korral ka poti kaane kõrva külge). Purustatud või purustamata marjad või puuvili asetatakse riidele, nende pind kaetakse pärgamendiga ja kaas asetatakse peale. Kui tegemist alumiiniumpotiga, tuleb kaanele asetada mingisugune raskus, et paremini peal püsiks. Kui tarvitatakse Weck katelt, siis tuleb kraadiklaasi avaus korkida. Keedupott asetatakse tulele, vesi aetakse potipõhjas keema ja auru abil hakkab eralduma mahl, mis tilgub võrgul seisvasse kaussi. Mahla eraldamine kestab umbes ¾—1 tund. Saadud mahl valatakse kohe pudelitesse, või ühte suurde pudelisse. Pudeli suu suletakse kas korgiga, kroonkinnisega (metallkinnis) või kummikapsliga, mida peetakse kõige ideaalsemaks sulgemisvahendiks. Viimast on ka meil hea eduga tarvitatud. Neid kapsleid on kahes suuruses 1-liitrilise pudeli sulgemiseks 6—7 senti tükk ja suurtele pudelitele 7—8 s. Lähemaid teateid nende saamise kohta saab „Mareti“ talitusest. Kummikapslite hea omadus on see, et pudelis ei teki hallitust ega käärimist ja pealegi saab neid korduvalt tarvitada. Samasuguseks mahla eraldamiseks võib tarvitada ka selleks eraldi konstrueeritud „jalga“, mida iga perenaine võib ise

endale tellida oma poti suuruse kohaselt või oma perekonna-liikmetel teha lasta. Peale selle on olemas veel mahla eraldamise aparate, mis lähtuvad sellest samast põhimõttest, hinnaga kr. 25.—. Need on saadaval suurtes nõudeärides Tallinnas ja Tartus. Ka üksikuid alumiiniumist osi Weck ja Rex kateltele mahla ajamiseks on saada hinnaga kr. 15.—. Aparaatide heaks omaduseks on see, et olles marjad aparati pannud, saame lõpptulemusena selge steriilse mahla, mida otse pudelitesse saab lasta. See asjaolu kiirendab ja hõlbustab tööd.

Miks just mahla eraldamist auru abil peetakse parimaks, tuleb sellest, et teised võtted pole osutunud tervislikult või majanduslikult vastuvõetavateks.

Analüüsime neid veidi:

1) Käärimise teel mahla eraldamist ei soovitata seepärast, et käärimisel hävineb ½ mahlas olevast suhkrust, mis on suur kahju.

2) Marjapressi abil pole eraldamine soovitatav, sest seni pole leitud ideaalset pressi ja olevates metallpressides sünnib pressimisel mittemeeldiv, ebatervislik keemiline reaktsioon. Teiseks vajab pressi abil eraldatud mahl veel kurnamist ja kuumutamist (700 C), mis teeb mahla saamise keeruliseks ja tülikaks.

3) Happe mõjul mahla eraldamine pole tervisliku toidu seisukohast üldiselt soovitatav. Suhkruga mahla saamine marjadest on kallis (2 l marju — 1 kg suhkrut) ja on võimalik ainult pehmete marjade juures, nagu maasikad ja vabarnad.

Miks auruga mahla eraldamist eelistatakse nn. toormahladele, seda põhjendatakse järgmiselt: toormahla säilitamine on võimalik käärimise, suhkru või kemikaalide (bensoehappe) abil.

Käärimisest oli juba jutt eespool, mis aga suhkru tarvitamisesse puutub säärasel määral, nagu seda vajab toormahla säilitamine ilma kemikaalideta, siis on see kallis, ebamajanduslik, sest suhkru hind ületab sageli 2—3-kordselt mahla hinna ja teiseks on ta liiga magus tervisliku toiduna. Mis aga bensoehappesse puutub, siis eita teadus selle tarvitamist ühenduses mahladega täiesti, põhjuseks on, et bensoehape suretab mahlas olevaid toiteväärtusi (tõestanud oma analüüsiga J. Baumann 1936. a.) täielikult ja seepärast nii Šveitsis kui ka Saksamaal on seaduslikult keelatud ühenduses mahladega bensoehappe tarvitamine. See keeld on maksev ka meil (Riigi Teataja 94, 1936. a.).

Mahlu võib ületalve säilitada täitsa ilma suhkruta. Kui soovetakse siiski veidi suhkrut juurde lisada, siis lisada juurde kohe mahla valmistamisel, põhjusel, et saada tervislikumat mahla. Suhkru lisandamine sünnib kahel teel: 1) Suhkrut võib lisandada kuivalt riide peal olevatele marjadele, s. o. enne aurutamist (eriti sobib maasikatele ja vabarnatele). Küllaldaseks peetakse 1 kg marjade kohta 100—200 g suhkrut. 2) Suhkur lisandatakse keedetud siirupina mahla hulka enne pudelitesse valamist. Siirup valmistatakse järgmiselt. Võetakse 1 l vett ja 500 g suhkrut, aetakse keema, vaht kooritakse, jahutatakse. Vanaaegne mahla valmistamise viis, kus mahl eraldati ainest keetmisel veega, ei ole tänapäeval enam sobiv põhjusel: 1) Ei ole otstarbekohane ületalve hoida lahjendatud mahla, mis nõuab enam pudeleid ja ruumi. 2) Kontsentreeritud mahl säilib paremini. 3) Kontsentreeritud mahla on võimalik vajaduse järgi lahjendada.

Mahlade valmistamisel tuleb eeskätt silmas pidada puhtust, sest enamikul juhtudel tekib hallitusseen ja käärimine ebahügieenilisest valmistamisest. Eriti on see maksev pudelite kohta. Soovitatav oleks, et eeloleval hoidiste valmistamise hooajal iga perenaine katsetaks jõukohaselt suuremal hulgal mahlade valmistamist. Teades, et mahlas on tervis, ei tohiks sellest hoidisest kuidagi mööduda, eriti lastega arvestades tulevad nad asetada esimesele kohale.

KÄE- JA NÄONAHA ILU JA PEHMUSE ALALHOIDJAD ON

POND'S KREEM JA PUUDER

TARVITUSEL
KOGU
MAAILMAS!

POND'S tungib kergelt ja mõjuvalt nahapooridesse. POND'S sisaldab oluliseid, mille ülesanne on kaitsta nahka vananemisest ja sooja ning külma liigsest mõjust. POND'S „V“ kreem annab nahale meeldiva välimuse. POND'S „C“ pehmendab karedat, kõõmalist nahka, tehes selle siidpehmeks. POND'S „V“ on ideaalne puudrialus. ● POND'S puuder on valmistatud mitmes varjundis, katab nahka ühtlase, hästipüsiva korrana, andes näole meeldiva, pehme jume. ● POND'S preparaate tarvitades jääte nende alatiseks ostjaks!

Esindus: A.-S Prov. Julius Lill — Tartus

VÜRTRSROHUD

Ei ole päris õige see väide, et kuivatatud vürtsirohud omavat enamvähem heinamaiku. Seda võib ju mõnikord esineda, aga siis pole nende eest õieti hoolitsetud, või on neid liiga vara keedetud. Rohuteedki lastakse ju ainult läbi tõmbuda, miks lasta siis peeni vürtse kastmes ja prae juures nii kaua keeda, kuni nad kaotavad oma vürtsise maigu? Nad tohivad kõige enam mõned minutid toidus tõmbuda.

Vürtsirohud on õrnad taimekesed, milliseid tuleb ettevaatlikult käidelda. Kui tahetakse neid kuivatada kulinaartarbeiks, siis tuleb neid noppida puhtate kätega, kui kaste on täiesti kuivanud, kõige parem varasel pärastlõunal. Tolm, mis neil juhtub olema, puhutakse ära. Rohud seotakse kimpu ja kuivatatakse varjus tõmbe- tuule käes, kuna päikesekiired ja kuumus muudavad nad õlgseks. Kui nad hästi krõbedad on, hõõruda peeneks pulbriks ja säilitada kinniseis klaasikesis. Tugeva lõhnaga taimi, nagu vorstirohi, tüümian, puju, võib ka kotti pista.

Tarvitada tuleb ainult vürtsirohtude õrnu leheotsi. Majoraani ja puju, ka tilli võib kõita kimpudesse ja riputada nii kuivama. Kõiki vürts- taimi lõigata enne õitsemist, hiljem on nad juba kaotanud oma peenima aroomi.

Pujul ja tüümianil tulevad vürtsina kõne alla eeskätt õied, neid on kõige parem lõigata enne pungade puhkemist ja mitte hiljem kui juulikuu keskpaigas. Lehed ja varred annavad kergesti kibeda maigu. Puju ja tüümianiga tuleb üldse väga tagasihoidlikult talitada.

LILLEDESÖPRADELE

Lõikelilled püsivad kauem värskena, kui veele lisandada tükike soodat või suhkrut.

Puise varrega lilled, nagu näiteks krüsanteemid, säili- vad kauemini, kui nende varreotsi pisut lõhestada.

Närbudavad lilled toibuvad taas, kui hoida varreotsi veidi keevas vees.

Kui saadate kellelegi lõikelilli, pistke varreotsad toores- tesse kartulilõikudesse.

Lehttaimi pestakse kord nädalas leige vee ja piima seguga.

Kui tahate toataimi säästa maakirpudest, pistke otsapidi potti mõned tikupead.

Kui vaasid pole veekindlad, kust vett läbi nõrgub, siis katke nad seest sula parafiiniga.

Sõnajalad ja kummipuud kosuvad paremini, kui neid kasta kaks korda nädalas lahjendatud piimaga ja hoida hoo- lega tuuletõmbusest.

Toalilli ei tarvitse kaua aega kasta, kui potti panna hästi vett täisimbunud käsn.

Umbrohi häviv aiast kiiresti, kui taime südamesse tilgu- tada karboliineumi.

Kui lillekastide siseküljed lubjaga üle tõmmata, siis hoiab see lillekastilt putukad eemal.

Putukad ei riku külvatud seemet, kui seemne hulka segada putukapulbrit.

UUDIS!

EESTI KUMMITOOSTE POHJALA

Judekingad

Moodsaid kleite, pesu ja sukki

s
o
o
v
i
t
a
b

JOH. ROOSIPUU
KAUBAMAJA
Tartus, Suurturg 14.

Mägusaid lillevaase

ja igasuguseid ma- japidamistarbeid ostate soodsalt

A./S. D. MIRWITZ & POJAD
Tallinn, S. Tartu mnt. 13, tel. 306-81. Tartus, Raekoja t. 6, tel. 3-83

Igasuguseid vedusid ja kolimisi

VEOAUTOGA
ja väljasõite sõiduautoga

võtab vastu **J. Ustal**
Tartus, Liiva t. 1-5 telef. 18-48

IGAS KODUS

A. FREDERIKINGI KUMBLUSSEEP

Teie küsite — meie vastame

RRRR.

Selliseid kõneviigu võib parandada kerge operatsiooni teel. Pöörduge Tallinna Erahaigla poole, Narva mnt. 6-a, sealt saate lähemaid andmeid.

Virve.

Harilikult valmistatakse pruutkleidid pikkade varrukatega ja kindaid ei tarvitata üldse, kuna pole sobiv lasta asetada sõrmus kinnastatud kätte. Kui aga siiski kindad meeldivad, siis tuleks parema käe kinnas ära võtta.

L. K.

1) Kinnaste värvimise suhtes pöörduge mõne kindatööstuse poole.

2) Iga küünelakk teeb küüned veidi tuhmiks — üks enam, teine vähem. Millist tarvitada, seda peate ise otsustama, kuna siinkohal pole võimalik mingisugust firmat reklameerida.

3) Kuna Teil juuste kiire rasvumisega esineb ühtlasi ka kõõma, siis tuleks Teil pöörduda nahahaiguste arsti poole, kes teeb kindlaks kõõma liigi ja määrab vastava ravi. Sageli võib kõõma korral tegemist olla peanaha erilise nahaseenhaigusega, milline nõuab jälle erinevat ravi.

Telliija P.

1) Kahjuks ei olnud Teil märgitud, millised plekid on mööblil. Mitmesuguseid plekke, nagu alkoholiplekke, kuumuse läbi tekkinud plekke, jne., saab kaotada ainult ülevahatamisega.

2) Kreemi kohviserviisi juurde võite valmistada värvilise tikandiga kohvilaudlina või ka kreemil põhjal toledomotiividega, niisamuti sobib mõni heledavärviline kootud garnituur.

L. I. Viljandis.

Näitlejakutseks olete veel liiga noor. Praegune aeg seab näitlejale väga suuri nõudeid. Esiteks peaksite omandama ikkagi gümnaasiumihariduse ja siis, kui olete tõesti andekas, võiksite minna teatrikooli.

Aastatelliija.

1) Ukse-eesriiete kavandi katsume avaldada järgmisel kuul.

2) A. Trässi juures on väga suur valik nägusaid ees- ja mööbliriideid. Praegu, suvel, eritellimise peale ei valmistata.

Mudilaste ema.

1) Angoorajänesid pöetakse kääridega 4 korda aastas. Kammida võib neid aga iga nädal kord. Vill koguda klaaspurki ja katta pealt kinni, et tolm ligi ei pääseks. Villast võib käsitsi kedrata lõnga, kuna harilikult pole teda kuigi palju, et vabrikus kedrata lasta.

2) Villasest lõngast võite heegeldada beebile vankriteki, kui lõng pole väga jäme ja koeks võtate mõne hõredama mustri, et ta liiga paks ei tuleks. Hõredakoelisele tekile võite alla panna värvilise voodri.

Lugeja Tallinnast.

Mitmesuguseid bastist käsitaskuid leiata „Mareti“ 1936. a. juulikuu numbrist.

Maie.

Karvu on võimalik kõrvaldada röntgenikiirtega. Selleks tuleks Teil pöörduda mõne röntgenoloogi poole.

Kaks aastatelliijat.

Dr. A. P.

Näole auruvanni võib teha järgmiselt: 2 kuni 3 korda nädalas ja korraga ainult kahe nädala vältel.

Tehakse seda sääraselt, et hoitakse nägu keevavee anuma lähedal, kusjuures üle pea ja anuma laotatakse mõni paks riie.

Auruvannile peab järgnema külm, jahutav näopesemine.

Soolatüügastega tuleb pöörduda mõne nahahaiguste arsti poole. Soolatüügaste ravi oleneb nende suurusest ja rohkusest.

Alatine lugeja 23.

Dr. A. P.

Pidage iga nädal 2 piimapäeva, s. o. tarvitage toiduks igal 3. päeval ainult 1—1½ l piima toiduks, jagatult 3 söögija peale. Teistel päevadel võiksite pidada dieeti prof. Oertel'i juhiste järgi:

Hommikul: klaas kohvi ja vähe leiba.

Lõunaks: ½ taldrikut suppi ja umbes ¼ kg praetud või keedetud looma- või linnuliha, vähe salatit (kapsad), vahel ka kala ja vähe leiba või mingit jahutoitu. Joogiks vett ainult janu kustutamiseks.

Õhtul: 2 klopitud muna, vähe praetud liha, vähe salatit ja vähe leiba, klaas vett.

Dr. A. P.

Juba 40 aastat

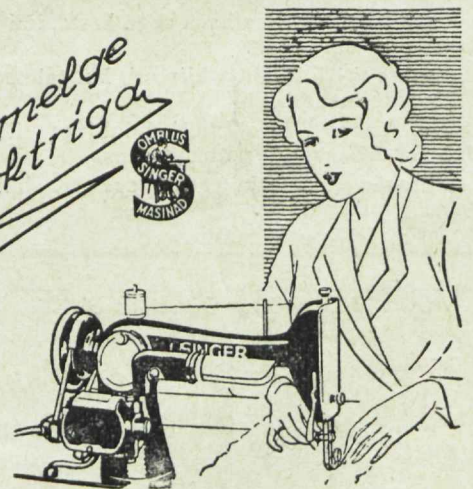
tarvitatakse rasvumise ja sellega kaasaskäivate vaevuste vastu Kissingeni Rakoczy-allika soolast ja taimseist ekstrakttest valmistatud, kõigis maailma internatsionaalseis apteeges tagavaras olevaid

Boxbergeri Kissingeni lahjastamistablette.

SINGER

Õmmelge elektriga

„MARET“ ilmub kord kuus ühes mustri- ja lõikelehega. — Tellimishinnad: Sisemaale aastas kr. 3.50, 6 kuud kr. 1.80, 3 kuud kr. 0.90. Välismaale aastas kr. 5.50, 6 kuud kr. 3.—, 3 kuud kr. 1.50. — Kuulutuste hinnad: 1 mm üle lehekülje laiuse 80 senti. Kaantel I kaane seesmine külg kr. 120.—, viimase kaane seesmine külg kr. 100.—, viimase kaane välimine külg kr. 150.—. 1/1 lehekülje sisuosas kr. 200.—, 1/2 lehekülje kr. 100.— jne. Kuulutajaile võimaldatakse koha valik ainult võimaluste piires. Vasesügav- ja mitmevärvitruki lehekülgedel kuulutus ei avaldata. — Väljaandjad: V. Kask ja R. Puusepp. Vastutav toimetaja: R. Puusepp. Käsitöö, moe ja majapidamise osak. toimetaja: Linda Puusepp. Keeleline korrektor: Eti Sirg. — Toimetus ja talitus: Tartus, Ülikooli 25, telef. 15-20, pk. 22. Posti jooksev arve nr. 2201. Sissemakse ja tellimisi võetakse vastu igas postiasutises.

E. K.-Ü. „Postimehe“ trükk, Tartus, 17. juunil 1937. a.

Oma tööstuse saadustest soovitame:

rikkalikus ja maitsekas valikus käsitsikootud

MÖÖBLIRIIDEID

HEAD KODUMAA
VILLAST RIIET

ERITELLIMISTELE IGASUGUSEID MOODSAID MÖÖBLIRIIDE KUPONGE.
ASJATUNDLIK JA MAITSEKAS NÕUANNE MÖÖBLIRIIDE VALIKUL.

Mööbliriide kavandid prl. Anniita Ooste'lt (Obst)

KÕRGES KVALITEEDIS

VAIBA- JA KÄSITÖÖLÕNGA IGAS VÄRVIS

JUTERIJET lõngadele vastava ruudustikuga.

Kraasimise, korrutamise ning riide värvimise, vanutuse ja pressimise tööd tehakse kiirelt ja korralikult võistlemata headuses. OSTETAKSE MAALAMBA VILLU

Villa- ja värvimistööstus «Ekstra»

TARTUS,
Narva tn. 49, telef. 10-07

A. TRASS

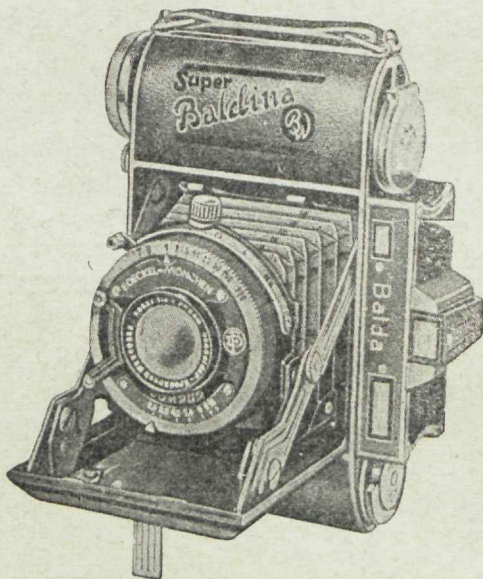
TALLINNAS,
Suur Tartu maantee nr. 8

MEIE LÕNGADE MÜÜGIKOHAD:

Võrus, Kreutzwaldi tän. 50, A. Pihlak
Viljandis, Lossi tän. 16, M. Labi
Pärnus, Kalevi tän. 41, H. Reimann
Paides L. Rästas, telefon 107

Petseris S. Martsen
Tallinnas, Lühikejalg 6, K. Saarse
Rakveres, Tallinna t. 20, S. Haukka
Rakveres, Lai tän. 13, L. Leinfeldt

Narvas, Jõala tän. 26, E. Stern
Valgas, Kesk tän. 11, Firma „Amro“
Türi A. Rumvolt
Põltsamaal, Jõgeva tän. 10, A. Supp

Head mälestused

motiivrikkast suvest,

kui Teil on hea fotokaamera

Fotoaparaate rikkalikus ja mitmekesises valikus, hinnaga alates Kr. 25.— kuni Kr. 650.— järgmistelt vabrikutelt: Balda, Voigtländer, Ditmar, Welta, Zeiss Ikon, Ihagee, Agfa j. t.

Filme, plaate, filmpakke, pabereid ja kõiki vajalikke fototarbmeid: Voigtländer, Perutz, Agfa, Selo, Zeiss Ikon j. t. Uus fotehinnakiri soovijale tasuta.

RAADIO-KOOPERATIIV

Tallinn, S. Karja 9 • Tartu, Võidu 11 • Pärnu, Kalevi 40 • Rakvere, Tallinna 25 • Viljandi, Lossi 31

Suveys

suures valikus

elekterpliite, praeahjusid,
külmutuskappe, praepanne,
kannusid, keedunõusid, köögi-
mootoreid, triikraudu jne. jne.

Moffats, Ltd., London; Comp.
Hobart, France; ARBA ja teist.
tehastest soodsate hindadega

O./У. TILGA & K°

Tallinn, Harju tän. 23, telef. 4-67-98, 4-82-83

Jõudis müügile Eestis
ainulaadselt toimetatud
ajakiri

Vallatu Magasin № 3

112 LK., NEIST HULK VASESÜGAV-
JA KLIŠEETRÜKIS • HIND 50 SENTI

*Valitud, põnev sisu
ja head pildid*

on «Vallatu Magasini»
hüüdlauseks

*

Mõnda sisust Supelsakste kalen-
der • Suvitajate
hirm • R. Tiitus: Peenikene kuuror-
ditamine • P. Tehvan: Esimene ke-
vad • J. Pahlbärk: Võimunaine •
Pearu Orava: Hambavalu • Miljar-
deid mõistatuste lahendajaile • Al-
bert Strang: Lenduri kangelastegu •
Piirita Oroik: Rannad räägivad •
Mõtteid Aadama ja Eeva kohta •
Keelatud lootoslilled • Sulev Einer:

Süstaliblikas • Ühe arsti kummaline öö • Väikesi õelusi naistest • Naiserakud
Vohnja rabametsas • Napoleoni vari • Mõrvar • Alastikultuurist • Naise ilust •
Kummaline reis • Suvimoode • jne. jne.

PÕNEVAM JA KURIKUULSAM ELUKÄIK AJALOOS KUULUB NAISELE, KEDA

TUNTAKSE MATA HARI NIME ALL

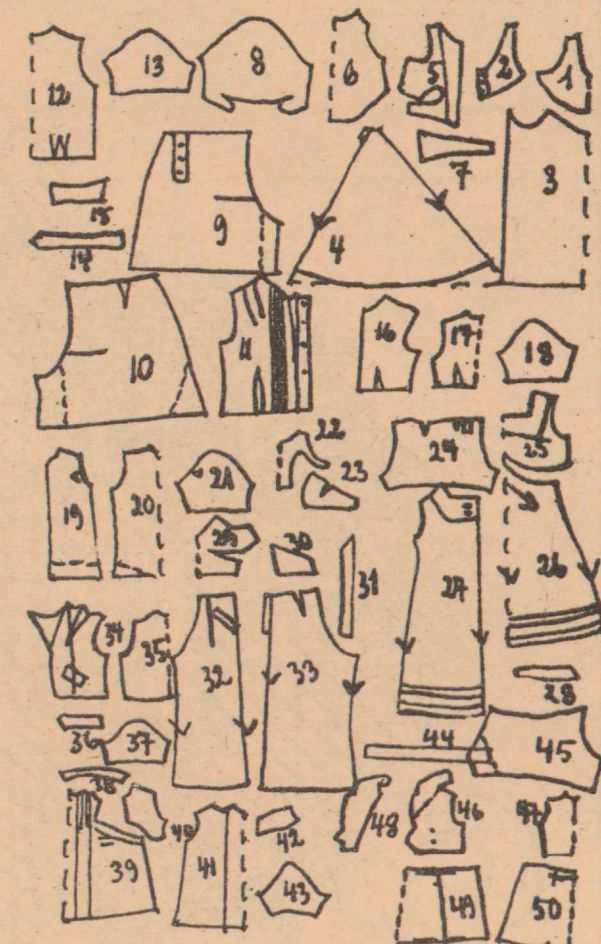
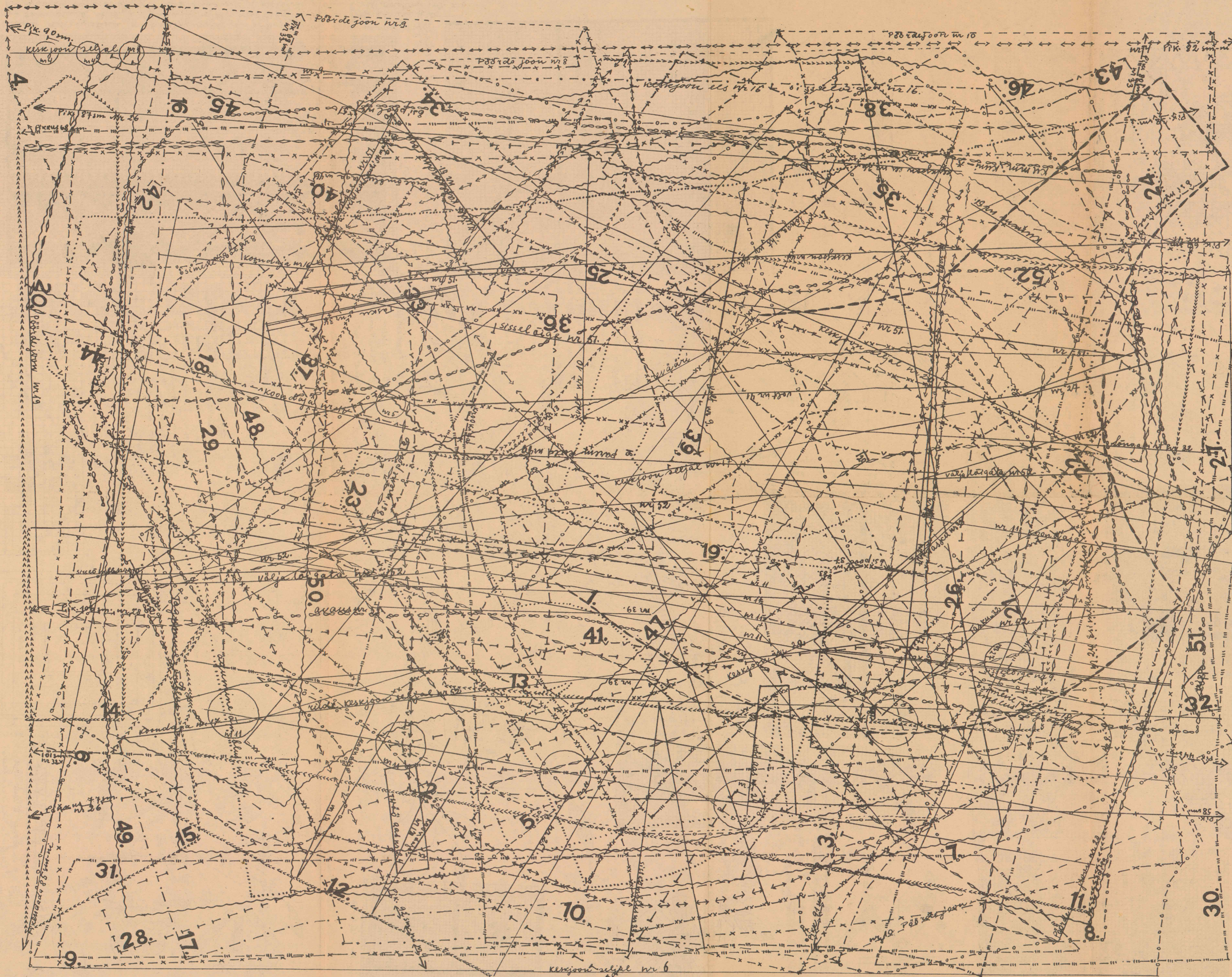
- Koolitüdrukust koloniaalkapteni naiseks
- Viis aastat hiljem purunenud abielu järel tänaval, meheta ja lapseta
- Siis uus võidukäik alastitantsijana Pariisi teatrites. Rikaste pankurite, riigimeeste ja aristo-
kraatide armuke
- Maailmasõjas kardetud salakuulaja, kelle elu kustutas lõpuks püssikuul

SELLE NAISE PÕNEV JA HUVITAV ELULUGU SELLES NUMBRIS

„Vallatu Magasin“ nr. 3 on suureks puhkuseks
igale suvitavale kui ka töötavale naisele ja mehele

VALLATU MAGASIN nr. 3

MÜÜGIL KÕIGIS NEIS MÜÜGIKOHTADES, KUS KUUKIRI „MARET“

Naist

Naiste ja kodude kuukiri.
JUUNIKUU LÕIKE- JA MUSTRI-
LEHT 1937. A.

I. Moefoto. Rannakleit, rinnatmb. 92 sm.

1. Estitükk
2. Selg
3. Eslilaid
4. Tagalaid
5. Jaki esipool
6. Selg
7. Vöö
8. Varrukas

II. Moefoto. Tennisülikond, rinnan. 88 sm.

9. Püksi esipool
10. " tagapool
11. Pluus esitükk
12. " selg
13. Varrukas
14. Mansett
15. Krae

III. Tikitud pluus, rinnatmb. 88 sm.

16. Estitükk
17. Selg
18. Varrukas

IV. Koostud rannajak, rinnatmb. 92 sm.

19. Estitükk
20. Selg
21. Varrukas

V. Supeltriko, rinnatmb. 92 sm.

22. Esipool
23. Selg
24. Püksi poolosa
kaela pael 4 sm lai, 28 pikk
vöö 5 sm lai 112 pikk

VI. Pööl, rinnatmb. 88 sm, nr. 212.

25. Estitükk
26. Pööl esilaid
27. Selg
28. Vöö seljal

VII. Hanna pyjama, rinnatmb. 88 sm, nr. 213.

29. Estitükk
30. Selg
31. Olappel
32. Püksi esipool
33. Püksi tagapool
vöö 5 sm lai, 85 pikk

VIII. Jakk pyjama juurde, nr. 213.

34. Estitükk
35. Selg
36. Krae
37. Varrukas
38. Mansett

IX. Tütarilaps kleit 4-6-aast., nr. 219.

39. Estitükk
40. Esipasse
41. Selg
42. Krae
43. Varrukas
44. Vöö, seljal

X. Rannakleit 10-aast. tü., nr. 227.

45. Püksi osa
46. Estitükk
47. Selg
48. Revüüri tükk
49. Eslilaid pool
50. Tagalaid pool

XI. Ühend. rinna ja sukahoidja, rinnatmb. 85 sm.

Lõikel märgitud tähed a ja a' viia kohakuti, samuti b ja b', nii et sümbool kahekordne rinnatmb. Kinnis küljel. Ees kummist kolmnurk (lõikel märgitud).

51. Esipool
52. Seljapool

Mustrilehel asuvad:
Kootud valts skeem
Äknasestriete
Fleesina muster
Tolcedollmakese muster
Hegelmoitvi ja pitsi muster
Tiktitud pluusi muster
Eestitandiga lina muster
Tiktitud sohvapadja muster
Põrandavaha muster
Selnavaha muster
Monogramme.

